

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2012 - 2013

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΑΘΗΝΑ, 2013

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ 2012 – 2013

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ 2012 - 2013

Επιμέλεια: Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Σελιδοποίηση - εκτύπωση - βιβλιοδεσία:

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ (Αρ. εργασίας 103/2013)

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ 2012 – 2013

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΑΘΗΝΑ, 2013

Περιεχόμενα

Σελίδα

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	9
A. ΕΘΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ	
1. Διαφάνεια	13
2. Ανθρώπινα δικαιώματα	18
B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ	
1. Κύρωση της συμφωνίας ίδρυσης της διεθνούς ακαδημίας κατά της διαφθοράς (iasa)	25
2. Αναμόρφωση του ποινικού πλαισίου κατά της διαφθοράς.....	26
Γ. ΗΜΕΡΙΔΕΣ	
1. Διαφάνεια: καταπολέμηση της διαφθοράς	31
2. Ασυνόδευτα ανήλικα	35
3. Διαφάνεια και offshore εταιρείες	39
4. Διαφάνεια στο χώρο της υγείας	39
Δ. ΦΑΚΕΛΟΙ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ	
1. Διαφάνεια και offshore εταιρείες	44
2. Καύσιμα	48
3. Πλαστά και εικονικά τιμολόγια	51
4. Τελωνεία	54
5. Λαθρεμπόριο καπνικών: επιπτώσεις σε υγεία - οικονομία	60
6. Τοποθέτηση μηχανημάτων x-ray στα τελωνεία εισαγωγής	62
7. Διαφάνεια και νομιμότητα στα Μ.Μ.Ε.	63

8. Παραγραφή οικονομικών εγκλημάτων λόγω αναβολών	67
9. Διαφάνεια στο χώρο της υγείας	70
10.Κληροδοτήματα	74
11.Η δωροδοκία πολυεθνικών στην Ελλάδα	77
Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	83

Ένας χρόνος στη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων

Η θέση ευθύνης που σου ανατίθεται να υπηρετήσεις για το κοινωνικό σύνολο επιβάλλει αναλυτική παρουσίαση των ενεργειών, απολογισμό κατά τακτά χρονικά διαστήματα για:

- ♦ να μπορούν να εκτιμήσουν εκείνοι που σε εμπιστεύτηκαν ανταποκρίθηκες στην αποστολή σου όπως οι αρμοδιότητες και το καθήκον ορίζουν
- ♦ να παρέχεται η δυνατότητα στους πολίτες να έχουν κατά το δυνατό πλήρη εικόνα των ενεργειών, των δράσεων και των παραλείψεων για να κάνουν την κριτική και τις παρατηρήσεις τους
- ♦ να κάνεις με τους συνεργάτες σου τις δικές σου εκτιμήσεις, να κάνεις την αυτοκριτική σου για να προσπαθήσεις να αποδώσεις τα βέλτιστα.

Με τον τρόπο αυτό έτσι απλά θεωρήσαμε επιβεβλημένο να παρουσιάσουμε τα πεπραγμένα του πρώτου χρόνου στη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κι έχουμε ήδη εκπονήσει προγραμματισμό για την επόμενη χρονιά.

Αποτελεί εξαιρετική τιμή να σου αναθέτει ο πρωθυπουργός να συμβάλλεις στον αγώνα πάταξης της διαφθοράς που οδήγησε τη χώρα στη χρεοκοπία και την εθνική ταπείνωση, αλλά και μεγίστη ευθύνη να μπορέσεις να σταθείς απέναντι σε πανίσχυρα αδίστακτα κυκλώματα διαπλοκής μαχητικά και αποτελεσματικά.

Εξίσου σημαντική είναι η ανάθεση καθηκόντων για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αποτελούν το ουσιωδέστερο συστατικό, την πεμπουσία της δημοκρατίας και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για την ευπρόσωπη παρουσία της χώρας μας στο εξωτερικό.

Χωρίς συμβιβασμούς, υποχωρήσεις, συγκαλύψεις και υπερβολές αδιαφορώντας για το όποιο κόστος προχωρήσαμε και θα προχωρήσουμε με γνώμονα αποκλειστικά και μόνο το καθήκον το χρέος στο κοινωνικό σύνολο και την πατρίδα.

Γεώργιος Ι. Σούρλας

Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

εθνικά σχέδια δράσης

A. Εθνικά Σχέδια Δράσης

πεπραγμένα 2012-2013

1. Διαφάνεια

Εθνικό Σχέδιο κατά της διαφθοράς

Είναι διαπιστωμένο ότι η διαφθορά και τα παράγωγα της αποτελούν βασική αιτία της πολύπλευρης ηθικής, κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής κρίσης που οδήγησαν τη χώρα στην εξαθλίωση και την εθνική ταπείνωση.

Η διαφθορά έχει καταστεί απειλή για τη λειτουργία του πολιτικού μας συστήματος, για την κοινωνική μας συνοχή και την εθνική μας υπόσταση.

Η κατάταξη της Ελλάδος από τους διεθνείς οργανισμούς στα χαμηλότερα επίπεδα μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς τη Διαφάνεια εκθέτει τη χώρα μας και μας θέτει ενώπιον των ευθυνών μας για την ανάταξη της βαριάς, νοσηρής αυτής κατάστασης.

Έχει καταστεί πλέον πεποίθηση ότι η συνέχιση αυτής της κατάστασης δεν εκθέτει μόνο τη χώρα διεθνώς, αλλά την οδηγεί στην κατάρρευση ακόμα μπορεί και στην καταστροφή· ότι μόνο η διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους χώρους της δημόσιας ζωής μπορεί να καταστείλει και να αποτρέψει αυτά τα νοσηρά φαινόμενα.

Η κατάσταση που επικρατεί και η έκταση του προβλήματος επέβαλλαν την εφαρμογή ενός συγκροτημένου, ολοκληρωμένου σχεδίου εθνικής στρατηγικής κατά της διαφθοράς.

Τέτοιο σχέδιο είναι το Σχέδιο κατά της διαφθοράς “ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ” το οποίο η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κατέθεσε και μετά από διαβούλευση με τα συναρμόδια υπουργεία αποτέλεσε την Εθνική πρόταση για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Η διαβούλευση με τα Υπουργεία Οικονομικών, Προστασίας του Πολίτη και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Διοικητικής Μεταρρύθμισης ανέδειξε ακόμη περισσότερο την αναγκαιότητα της ύπαρξης του Σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» ως το μοναδικό εργαλείο που υπάρχει σήμερα στην Ελλάδα για να εκτιμηθούν οι κίνδυνοι διαφθοράς, να συντονιστούν οι δράσεις και να προωθηθούν σε όλο το δημόσιο και ιδιωτικό χώρο, πολιτικές και σχέδια για την καταπολέμηση ανά τομέα.

Το Σχέδιο «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» στοχεύει, μέσα από τρεις πυλώνες - Εκπαίδευση, Αποτροπή, Πρόληψη - στο σύνολο στην κοινωνία, τη διοίκηση (δημόσια και μη) και το πολιτικό σύστημα, ενώ δίνεται παράλληλα η δυνατότητα να ληφθούν άμεσα και έκτακτα μέτρα σε τομείς υψηλού κινδύνου όπου η διαφθορά εμφανίζεται ιδιαίτερα αυξημένη.

Είναι βέβαια αναμενόμενο ότι θα υπάρξουν αντιδράσεις, προσπάθειες εκφοβισμού, σπύλωση ενάντια στην πλήρη εφαρμογή του σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» καθώς και όσων πρωτοστατούν στην εκστρατεία στήριξής του. Όμως, απέναντι σε όλους αυτούς αντιπαρατάσσεται η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών, των λειτουργών της Δημόσιας Διοίκησης, και των πολιτικών, που έχουν συνειδητοποιήσει, ότι δεν υπάρχουν άλλα όρια ανοχής και αντοχής.

Εκείνο βέβαια που προέχει είναι η πολιτική βούληση, η απόφαση της πολιτικής ηγεσίας της χώρας και των κυβερνήσεων να συγκρουστούν με τα οργανωμένα συμφέροντα, με τους διαπλεκόμενους, να απομονώσουν και να αποβάλουν τους επίορκους πολιτικούς παράγοντες, που αποτελούν τον ισχυρό πόλο των κυκλωμάτων της διαπλοκής.

Στο Εθνικό Σχέδιο «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ», όλοι οι συμμετέχοντες φορείς υποστηρίζονται ώστε να αναδεικνύουν τη διαφάνεια ως προτεραιότητά τους και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παράγουν και να δημοσιεύουν περιοδικές εκθέσεις πλήρους απολογισμού των πεπραγμένων τους για την καταπολέμηση της διαφθοράς.

Στο εθνικό αυτό σχέδιο, κρίθηκε επίσης σκόπιμο να γίνει μία εμπειριστατωμένη ανάλυση της επικρατούσας κατάστασης, να γίνει αναφορά στην παθογένεια του συστήματος, στα αίτια, τις επιπτώσεις και τα αποτελέσματά τους στην κοινωνία και στο πολιτικό σύστημα.

Είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε πως φτάσαμε στη σημερινή κατάσταση, για τις πράξεις και παραλείψεις που μας οδήγησαν στην κρίση για να προχωρήσουμε με το εθνικό σχέδιο στην αιτιολογική αντιμετώπιση του φαινόμενου της διαφθοράς.

Για να καταστεί όμως ένα εθνικό πρόγραμμα κατά της διαφθοράς λειτουργικό, βιώσιμο και αποτελεσματικό, για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που οι συνθήκες υπαγορεύουν για την πορεία του έθνους και του κοινωνικού συνόλου, πρέπει να υφίσταται ένα ηθικό κοινωνικό υπόβαθρο.

Απώτερος στόχος όπως αναφέρεται στη Σύμβαση του ΟΗΕ κατά της διαφθοράς, είναι η ανάδειξη αξιών που δρουν ανασχετικά στη διάβρωση της κοινωνίας που προκαλεί η διαφθορά.

Για αυτό, γίνεται ειδική αναφορά σε αυτές τις κοινωνικές συνιστώσες που πρέπει να αποτελέσουν συνεχή, αδιάκοπη επιδίωξη της πολιτείας.

Η σημερινή κυβέρνηση έχει αποφασίσει να επιδείξει μηδενική ανοχή στη διαφθορά και αυτή της η πρόθεση επιβάλλεται να διατρανωθεί με κάθε τρόπο και προς πάσα κατεύθυνση.

Συγκεκριμένα με το σχέδιο «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» επιδιώκεται να:

- τεθεί τέλος στην αναποφασιστικότητα στην οποία οδήγησαν επί σειρά κυβερνήσεων, οι ατέρμονες συζητήσεις για τον καταλληλότερο τρόπο να προωθηθεί η διαφάνεια
- βγει η χώρα από την επιτήρηση ενώ οδηγεί και στην εκπλήρωση της όλων των διεθνών υποχρεώσεων και των δεσμεύσεων που

έχουν αναληφθεί από τη χώρα μας για θέματα διαφθοράς ενώ ανταποκρίνεται και στις δεσμεύσεις που απορρέουν από το μνημόνιο και τους οδικούς χάρτες

- εντοπιστούν περιοχές υψηλού κινδύνου διαφθοράς και να δημιουργηθούν μηχανισμοί προληπτικής αντιμετώπισης
- τεθεί σε υψηλή βάση η αξιοποίηση της τεχνογνωσίας από όπου και αν προέρχεται αυτή,
- αποκατασταθεί η αξιοπιστία της χώρας διεθνώς για να στέκεται ως ισότιμος διεθνής συνομιλητής και πρωτοστάτης στον αγώνα κατά της διαφθοράς
- αποκατασταθεί και επανατοποθετηθεί η διαφάνεια ως λέξη και ως έννοια, στη συνείδηση της κοινωνίας, αφού η μέχρι σήμερα άσκοπη πολλές φορές χρήση του όρου, την έχει καταστήσει κενή περιεχομένου ως λέξη, αδιάφορη ως νόημα, και μη πιστευτή ως προς τις δηλούμενες προθέσεις χρήσης της
- επανέλθει η εκτίμηση της κοινωνίας σε ηθικές αρχές και αξίες όπως η αλήθεια, το φιλότιμο, η εμπιστοσύνη, η αξιοκρατία, η συνέπεια, η πολιτική υπόσχεση και ευθύνη.

Το Εθνικό σχέδιο "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ" λειτουργεί ως μία πολιτική ομπρέλα, που θα στεγάσει όλες τις κοινές δράσεις κυβέρνησης - κοινωνίας προς τη διαφάνεια και θα περάσει στην κοινωνία, καθαρό το μήνυμα ότι η "ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ":

- Ωφελεί περισσότερο τους οικονομικά αδύνατους
- Βελτιώνει το επίπεδο ζωής και μειώνει το άγχος της καθημερινότητας με τη σωστή εξυπηρέτηση από δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες
- Αυξάνει τον δείκτη αξιοπιστίας των πολιτικών, των θεσμών και του πολιτικού συστήματος

- Αυξάνει την αξιοκρατία και την αξιοπιστία των κυβερνητικών επιλογών
- Βοηθά την ανάπτυξη και τον υγιή ανταγωνισμό
- Αναπτύσσει την επιχειρηματικότητα και προσελκύει επενδύσεις
- Δυναμώνει τον κοινωνικό ιστό και την κοινωνική αλληλεγγύη
- Δημιουργεί κλίμα αισιοδοξίας και ελπίδα στους πολίτες για ένα καλύτερο μέλλον
- Λειτουργεί ως θετικό παράδειγμα που εθίζει τους μεγάλους και εκπαιδεύει τα παιδιά, τους αυριανούς πολίτες.

Επίσης, το Εθνικό Σχέδιο «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» θέτει τις βάσεις ώστε σε συνεργασία με τις αναγκαίες κυβερνητικές πρωτοβουλίες να καταστεί εφικτή η έναρξη των αναγκαίων θεσμικών αλλαγών μέσα από πρωτοβουλίες και δράσεις που αλλάζουν ριζικά τη στάση της κοινωνίας απέναντι στην πολιτική ζωή και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για ένα καλύτερο, αναγεννημένο πολιτικό σύστημα για την κοινωνία και την Ελλάδα.

Ωστόσο όμως, όσο ολοκληρωμένο και ρεαλιστικό αν είναι ένα Εθνικό Σχέδιο, όσες προϋποθέσεις και εάν συντρέχουν, η διαφθορά και πάλι δεν αντιμετωπίζεται, όταν δεν υπάρχουν αφενός η αναγκαία πίστη και αποφασιστικότητα για την εφαρμογή του και αφετέρου η ουσιαστική, η ειλικρινής η απαιτούμενη πολιτική βούληση για τη στήριξή του.

Έχει τονιστεί ότι όπου υπάρχει διαφθορά δεν υπάρχει πολιτική βούληση και όπου υπάρχει πολιτική βούληση δεν υπάρχει διαφθορά. Η αποφασιστική εφαρμογή του Σχεδίου «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ» θα δείξει σε όλους αυτή την πολιτική βούληση της σημερινής κυβέρνησης και θα την κάνει πράξη χτυπώντας τη διαφθορά όπου και αν βρίσκεται.

Με αυτήν και άλλες σχετικές πρωτοβουλίες, που άλλωστε αποτελούν και προσωπική δέσμευση στον πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά του Γ. Σούρλα κατά την ανάληψη των καθηκόντων του, η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων δημιουργεί προϋποθέσεις που στηρίζουν την προσπάθεια της κυβέρνησης για την πάταξη της διαφθοράς και των κυκλωμάτων της διαπλοκής.

2. Ανθρώπινα Δικαιώματα

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Το εύρος των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων είναι μεγάλο και πολυδιάστατο. Περιλαμβάνει τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα και τα δικαιώματα στη ζωή και την ελευθερία.

Περιλαμβάνει επίσης τα κοινωνικά, πολιτισμικά και οικονομικά δικαιώματα όπως το δικαίωμα της τροφής, της στέγης, της περίθαλψης, εκπαίδευσης, εργασίας.

Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα συνιστούν τον θεμέλιο λίθο πάνω στον οποίο η ανθρωπότητα επιχειρεί να οικοδομήσει ένα ειρηνικό και ευοίωνο μέλλον για όλους τους ανθρώπους σε κάθε γωνιά της γης. Λειτουργώντας ως διεθνείς νόρμες ή σταθερές, διασφαλίζουν την προστασία όλων των ανθρώπων, όπου και αν βρίσκονται, από κάθε μορφής πολιτική, νομική, κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική εκμετάλλευση ή κακομεταχείριση και, παράλληλα, από κάθε μορφής διάκριση.

Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα αφορούν τον καθένα μας και έχουν επίπτωση στην καθημερινότητά μας. Ανήκουν σε όλους και μπορεί να είναι μια ισχυρή κινητήρια δύναμη για την ανθρωπίνη, αξιοπρεπή και δίκαιη διαβίωση στα σπίτια μας, στους χώρους εργασίας μας, τα σχολεία μας, στην πραγματικότητα, παντού όπου πάμε. Θέτουν τις προ-

υποθέσεις υπό τις οποίες ο καθένας από εμάς μπορεί και πρέπει να είναι σε θέση να ζει με αξιοπρέπεια, χωρίς εξευτελιστική και διακριτή μεταχείριση.

Είναι προφανές ότι η προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων χαρακτηρίζει το ουσιαστικό περιεχόμενο της δημοκρατίας, το βαθμό της κοινωνικής ευαισθησίας, του πολιτισμού και πολύ απλά τον ανθρωπισμό ενός οργανωμένου συνόλου.

Από το απώτερο παρελθόν έρχεται ο προβληματισμός και η προσπάθεια θέσπισης κωδίκων προάσπισής τους.

Ο Κύλινδρος του Κύρου (539 π.χ.), θεωρείται «ο πρώτος Καταστατικός Χάρτης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα», στον κόσμο. Έχει μεταφραστεί και στις έξι επίσημες γλώσσες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και οι διατάξεις του προσιδιάζουν στα τέσσερα πρώτα άρθρα της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ο Κώδικας της Γόρτυνας (480-460 π.χ.), ή «Βασίλισσα των επιγραφών», είναι το πληρέστερο και αρχαιότερο Ελληνικό νομοθέτημα. Το περιεχόμενο του καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ποινικού, αστικού και δικονομικού δικαίου.

Η Magna Charta (1215), η Αναφορά Δικαίου (1628), η Διακήρυξη Δικαιωμάτων (1689), έθεσαν τις βάσεις για την κατοχύρωση και επέκταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Αγγλία.

Η Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (1776), των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και το Σύνταγμα του 1878 στη Φιλαδέλφεια καθόρισαν τα βασικά δικαιώματα των πολιτών.

Η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1789), αποτέλεσε το πρώτο βήμα για την σύνταξη του Συντάγματος της Γαλλικής Δημοκρατίας.

Ο Ρήγας Βελεστινλής, με το πολίτευμά του – το Σύνταγμά του, που

αποτελεί την αφετηρία του Ελληνικού συνταγματισμού, θεωρείται ο πρόδρομος όλων των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ατόμων και κοινωνικών ομάδων, ανεξάρτητα από θρησκευτικά, φυλετικά, πολιτισμικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά.

Σταθμό αποτέλεσε η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που υιοθετήθηκε από την Γενική Συνέλευση του Ο.Η.Ε. (1948), και που συμπεριλαμβάνει τριάντα βασικά δικαιώματα.

Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Ελλάδα

Η Ελληνική έννομη τάξη διέπεται από κανόνες σεβασμού του κράτους δικαίου. Η παρουσία της Ελλάδας στο διεθνές δίκαιο έχει σημαντική ιστορική διάσταση (ιδρυτικό μέλος Ο.Η.Ε., παλαιό μέλος Ε.Ε. και ΝΑΤΟ), και προσλαμβάνει ιδιαίτερη σημασία, καθότι βασικό συστατικό της πολιτικής της είναι ο σεβασμός του διεθνούς δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που αποτελεί τα θεμέλια της διεθνούς κοινότητας.

Στον τομέα της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων η χώρα μας λαμβάνει υπόψη της τις παρατηρήσεις των διεθνών οργανισμών και συνεργάζεται με αυτούς στην προσπάθεια για την βελτίωση των δικαιωμάτων των ατόμων που βρίσκονται εντός της επικράτειάς της.

Η σοβαρή και χωρίς προηγούμενο δημοσιονομική κρίση που βιώνει η χώρα μας πλήττει, ιδιαίτερα τις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών καθώς και η εφαρμογή μέτρων προσαρμογής στις νέες συνθήκες, είναι μια ανοικτή πρόκληση που καλείται η χώρα μας να αντιμετωπίσει στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων που πηγάζουν από την εσωτερική και διεθνή νομοθεσία.

Παρά τις εξαιρετικές αντίξοες οικονομικές συνθήκες οι Ελληνικές

Αρχές καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου το επίπεδο προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να είναι σεβαστό από όλους τους φορείς και τα όργανα της Πολιτείας με σκοπό την εγγύηση των κανόνων της ελεύθερης, χωρίς διακρίσεις, δημοκρατικής κοινωνίας.

Για να είναι τούτο εφικτό πρέπει να υπάρχουν οι κατάλληλες δομές και διαδικασίες, η αξιοποίηση των οποίων θα αποφέρει θετικά αποτελέσματα. Έτσι θα πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι έχουμε το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο, τους αξιόπιστους θεσμούς και υπηρεσίες που θα σέβονται και θα προστατεύουν το πλήρες εύρος των ατομικών πολιτικών και οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων. Αυτό όμως απαιτεί παράλληλα και τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για να εφαρμοστούν τα δικαιώματα αυτά στην πράξη όπως για παράδειγμα μέσω των αναγκαίων πολιτικών, τον καθορισμό της στρατηγικής και την κατανομή των πόρων.

Απαιτείται η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων και της πρακτικής εφαρμογής των επιλεγμένων πολιτικών για την εξασφάλιση ουσιαστικών προϋποθέσεων οι οποίες θα πληρούν τις πραγματικές μας ανάγκες αλλά και τις απαιτήσεις του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αισθάνθηκε την υποχρέωση, την ανάγκη να προχωρήσει στην εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Απαραίτητο για να γνωρίζουν όσοι εμπλέκονται στη χώρα μας που βρισκόμαστε, ποιες είναι οι υποχρεώσεις, ποιες οι προτεραιότητες, τι πρέπει να πράξουμε και σε ποιο χρονικό ορίζοντα.

Για να μπορούν οι πολίτες να έχουν μια ολοκληρωμένη εικόνα και να μπορούν να συμβάλλουν με τις παρατηρήσεις, τις προτάσεις, τις ενστάσεις.

Για να υπάρχει μια συνέχεια όχι μόνο όταν έχουμε κυβερνητικές μεταβολές αλλά και αλλαγή πολιτικής ηγεσίας στα Υπουργεία.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα

Το Σχέδιο Δράσης αποσκοπεί στην ενίσχυση, την εφαρμογή και τη προστασία των θεμελιωδών-ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι ένας οδικός χάρτης που προσδιορίζει πως πρέπει να πορευθούμε για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και παρέχει ένα σαφές, συνεκτικό και συστηματικό τρόπο για την αντιμετώπιση των προτεραιοτήτων αυτών.

Το περιεχόμενο του Σχεδίου Δράσης αποτελεί χρήσιμο «οδηγό» για όλες τις διοικητικές και κυβερνητικές, νομοθετικές και δικαστικές δομές για τα θέματα αρμοδιότητάς τους, για φορείς και θεσμούς που ασχολούνται με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και για διεθνείς οργανισμούς και άλλα όργανα με τομείς δραστηριότητας οι οποίοι άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Σχέδιο Δράσης μπορεί να οδηγήσει σε βελτιώσεις στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε μια σειρά από τομείς, όπως: η δικαιοσύνη, η στέγαση, η αστυνόμευση, η υγεία, η εργασία, ο σωφρονισμός, το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, τα δικαιώματα των παιδιών και των ευπαθών κοινωνικά ομάδων ή και το περιβάλλον.

Αποτελεί πολυτομεακή και συντονισμένη προσπάθεια της Ελληνικής Διοίκησης, για την περαιτέρω προάσπιση και προαγωγή κατ' ιδίαν ανθρωπίνων δικαιωμάτων, λαμβάνοντας υπόψη και τις συστάσεις που απευθύνονται από Διεθνείς Οργανισμούς στο πλαίσιο της αξιολόγησης της χώρας μας για τις δράσεις της στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Περιλαμβάνει ειδικούς, μετρήσιμους, εφικτούς στόχους και χρονικά καθορισμένες δεσμεύσεις, ενώ καθορίζει και την κατεύθυνση διαφύλαξης και προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, από κάθε είδους κινδύνους και παραβιάσεις.

Το Σχέδιο Δράσης εκπονήθηκε από Ειδική Ομάδα Εργασίας, η οποία συστήθηκε με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, μετά από πρόταση του Γενικού Γραμματέα Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Συμμετείχαν εκπρόσωποι Υπουργείων, κρατικών φορέων καθώς και των ανεξάρτητων – συμβουλευτικών προς την Πολιτεία Οργάνων για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Κατά την σύνταξη του Σχεδίου, η Ομάδα Εργασίας ήταν σε επαφή και είχε διάλογο με εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών και συμμετείχε σε ανοιχτές εκδηλώσεις, με τις οργανώσεις που ειδικεύονται στο χώρο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην Ελλάδα.

Το Σχέδιο συντάχθηκε κατά τα διεθνή πρότυπα, μετά από μελέτη των σχετικών κειμένων του Ο.Η.Ε. και βέλτιστων εθνικών πρακτικών. Άλλωστε Διεθνείς Οργανισμοί, όπως ο Ο.Η.Ε., και Οργανώσεις Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνιστούν στα κράτη να υιοθετήσουν ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

νομο-
θετικές
πρωτο-
βουλίες

B. Νομοθετικές πρωτοβουλίες

πεπραγμένα 2012-2013

1. Κύρωση της συμφωνίας ίδρυσης της Διεθνούς Ακαδημίας κατά της Διαφθοράς

Η Ελλάδα ανταποκρίθηκε στην πρόσκληση της Αυστριακής Κυβέρνησης να συνυπογράψει ως ιδρυτικό μέλος συμφωνία για την Ίδρυση Διεθνούς Ακαδημίας κατά της διαφθοράς, διότι αποδίδει μεγάλη πολιτική σημασία στην αντιμετώπιση της διαφθοράς.

Το Σεπτέμβριο του 2012, η Γεν. Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, προώθησε Σχέδιο Νόμου «Κύρωση της Συμφωνίας για την Ίδρυση Διεθνούς Ακαδημίας κατά της Διαφθοράς ως Διεθνούς Οργανισμού».

Η Ακαδημία αναμένεται να ενισχύσει το έργο του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα, θεματοφύλακα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς, μέσω της παροχής τεχνικής βοήθειας, δημιουργίας υποδομών, εκπαίδευσης και έρευνας και επαγγελματικής επιμόρφωσης.

Η έδρα της Ακαδημίας θα είναι στο Λάξενμπουργκ της Αυστρίας, προάστιο της Βιέννης, όπου βρίσκεται και η έδρα του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα.

Η Ακαδημία δύναται να ιδρύσει γραφεία και σε άλλα μέρη, όπου τούτο θα κριθεί αναγκαίο.

Τα όργανα της Ακαδημίας είναι:

- 1) Η Συνέλευση, η οποία συνέρχεται μία φορά το χρόνο και συμμετέχουν σε αυτήν εκπρόσωποι όλων των συμβαλλομένων μερών.
- 2) Το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο είναι ενδεκαμελές. Εννέα μέλη του θα εκλέγονται από τη Συνέλευση και τα υπόλοιπα δύο

θα διορίζονται, ένα από το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τα Ναρκωτικά και το Έγκλημα και ένα από την Αυστρία.

- 3) Το Διεθνές Ανώτερο Συμβουλευτικό Όργανο, το οποίο θα αποτελείται από δεκαπέντε εξέχουσες προσωπικότητες σε μεγάλο εύρος τομέων και θα παρέχει συμβουλές για τις δράσεις της Ακαδημίας.
- 4) Το Διεθνές Ακαδημαϊκό Συμβουλευτικό Όργανο, το οποίο θα αποτελείται από δεκαπέντε εξέχουσες ακαδημαϊκές προσωπικότητες και εμπειρογνώμονες υψηλού επιπέδου στους τομείς των μεθόδων καταπολέμησης της διαφθοράς, της επιμόρφωσης, της έρευνας της ποινικής δικαιοσύνης, καθώς και της επιβολής του νόμου και
- 5) Ο Πρύτανης, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την καθημερινή διαχείριση της Ακαδημίας και ο εκπρόσωπός της έναντι τρίτων.

Περαιτέρω, η Συμφωνία προβλέπει τη διαβούλευση των συμβαλλομένων μερών επί θεμάτων αφορώντων τη Συμφωνία, τη σύμπραξη της Ακαδημίας με Κράτη, Διεθνείς Οργανισμούς και δημόσια και ιδιωτικά πρόσωπα που θα μπορούσαν να συμβάλουν στο έργο της.

Πρέπει να σημειωθεί ότι εκκρεμεί στο Ελληνικό Κοινοβούλιο το νομοσχέδιο για την κύρωση της Συμφωνίας.

2. Αναμόρφωση του ποινικού πλαισίου κατά της διαφθοράς για την έξοδο της Ελλάδας από την επιτήρηση

Στις άμεσες προτεραιότητες της Γενικής Γραμματείας Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων ήταν να αντιμετωπισθεί η αυστηρή

κριτική που έχει δεχθεί η χώρα μας σε διεθνές επίπεδο από τον ΟΟΣΑ, την ΕΕ και τον ΟΗΕ για την ανεπαρκή και αναποτελεσματική εφαρμογή μιας σειράς δεσμευτικών συμβατικών κειμένων που έχει υπογράψει και κυρώσει. Κυρίως όμως ήταν η έξοδος της Ελλάδας από την επιτήρηση που της έθεσε η Επιτροπή κατά της Διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης (GRECO). Ετέθη σε καθεστώς αυστηρής επιτήρησης για την ανεπάρκεια που παρουσιάζει στον τομέα πάταξης της διαφθοράς στον Δημόσιο και στον Ιδιωτικό Τομέα και στη διασφάλιση της διαφάνειας στη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων.

Στην έκθεση της η GRECO αναφέρεται στην ποινικοποίηση των αδικημάτων κατά της διαφθοράς και διατυπώνει 11 συστάσεις.

Στη διαφάνεια χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων με 16 συστάσεις για την ικανοποίηση των οποίων αρμόδιο είναι το Υπουργείο Εσωτερικών.

Η Ελλάδα υλοποίησε μόνο μία από τις 27 συστάσεις που είχαν γίνει από την GRECO πριν από δύο χρόνια.

Η επιτροπή παρέδωσε την έκθεσή της στην Ελληνική Κυβέρνηση στις 22 Ιουνίου 2012 και προβλέπει ότι οι Ελληνικές αρχές θα πρέπει να ενημερώσουν προφορικά την ομάδα σχετικά με την υλοποίηση των συστάσεων τον Ιούνιο του 2013.

Τον Ιούνιο του 2014 η Ελλάδα υποχρεώνεται να υποβάλλει γραπτώς έκθεση για ενημέρωση επί όλων των συστάσεων.

Για την έξοδο της χώρας από την επιτήρηση που ρίχνει βαριά τη σκιά της στο διεθνές κύρος και την αξιοπιστία της προς την τήρηση των συνθηκών που έχουμε υπογράψει, η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προχώρησε άμεσα σε ενέργειες.

Συγκροτήθηκε νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την αναμόρφωση και εξορθολογισμό των ποινικών διατάξεων για την καταπολέμηση

της διαφθοράς. Η επιτροπή παρέδωσε νομοσχέδιο που περιλαμβάνει ρυθμίσεις περί δωροδοκίας και άλλες διατάξεις που ανταποκρίνονται στις συστάσεις της GRECO αλλά και στις συμβάσεις Διεθνών Οργανισμών για θέματα διαφθοράς.

Παράλληλα συνεργασθήκαμε με το Υπουργείο Εσωτερικών που έχει την έκθεση για τη διαφάνεια στη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων. Το Υπουργείο Εσωτερικών με τις διατάξεις που συμπεριλαμβάνονται στο νομοσχέδιο για τον έλεγχο του πολιτικού χρήματος, ανταποκρίνεται στις συστάσεις της GRECO.

Τα νομοσχέδια των Υπουργείων Δικαιοσύνης και Εσωτερικών προωθούνται για ψήφιση. Με την ψήφιση η Ελλάδα βγαίνει από την επιτήρηση, αποκαθιστά το κύρος και την αξιοπιστία της διεθνώς και θέτει τις βάσεις για την πάταξη των κυκλωμάτων της διαφθοράς και της επικράτησης της διαφάνειας. Η επίσπευση των διαδικασιών για την έξοδο της χώρας από την επιτήρηση επιβάλλεται και για το λόγο ότι η χώρα μας αναλαμβάνει την προεδρεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2014.

Επομένως γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι πρέπει να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις και συνθήκες ευνοϊκές για την άσκηση της Προεδρίας.

ημε ρίδες

Γ. Ημερίδες

πεπραγμένα 2012-2013

1. Διαφάνεια: καταπολέμηση της Διαφθοράς

Κατά την Ημερίδα με θέμα ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ που συνδιοργάνωσαν η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής κι έλαβε χώρα στην Αίθουσα Γερουσίας της Βουλής των Ελλήνων στις 28-11-2012, οι Γ. Σούρλας και Αναστάσιος Νεράντζης οι ομιλητές και παρεμβαίνοντες, τόνισαν:

Η Ημερίδα πραγματοποιείται σε μία χρονική περίοδο που είναι ορατές, περισσότερο από κάθε άλλη φορά, οι δραματικές επιπτώσεις από τη διαφθορά και τη διαπλοκή.

Φαινόμενα που οδήγησαν τη χώρα μας:

- **Στη χρεοκοπία** και στην εθνική ταπείνωση
- **Στην κατάταξη** μεταξύ των πλέον διεφθαρμένων χωρών
- **Στην επιτήρηση** από διεθνείς οργανισμούς

Η διαφθορά:

- **φθείρει** ηθικές αρχές και αξίες, που είναι απαραίτητες για τη συνοχή της κοινωνίας,
- **διαβρώνει** τους δημοκρατικούς θεσμούς
- **πλήττει** την εθνική οικονομία και την ανάπτυξη
- **αντιστρατεύεται** την ανταγωνιστικότητα
- είναι η βασική αιτία της παθογένειας στη δημόσια ζωή
- **Η διαφθορά** έχει καταστεί απειλή για τη λειτουργία του δημο-

κρατικού μας συστήματος, για την κοινωνική συνοχή και την εθνική μας υπόσταση.

Για όλους αυτούς τους λόγους η πάταξη της διαφθοράς είναι εθνικό, πολιτικό, κοινωνικό καθήκον και αυτό μπορεί να εκπληρωθεί με μια συντονισμένη προσπάθεια πάνω σε μια σύγχρονη οργανωτική βάση με κυρίαρχο στοιχείο την διαφάνεια.

Η διαφάνεια αποτελεί βασική αρχή και προϋπόθεση του κράτους δικαίου και της διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος και πρέπει να διέπει το σύνολο του δημοσίου βίου, καθώς και όλους τους κλάδους του δικαίου.

Η διαφάνεια είναι το βασικότερο συστατικό στοιχείο του δημοκρατικού πολιτεύματος, παράγοντας εγγύησης για την ουσιαστική λειτουργία της δημοκρατίας, ενώ έχει καταστεί και κυρίαρχο πολιτικό και κοινωνικό αίτημα.

Με τη διαφάνεια μπορούν να αποφευχθούν τα φαινόμενα της νομότυπης διαπλοκής, και της αθέατης απάτης.

Της νομότυπης διαπλοκής που διευκολύνεται από ασάφειες των νόμων και παραλείψεις σε νομοθετικές ρυθμίσεις στην ισχύουσα νομοθεσία.

Της αθέατης απάτης, όπως οι περιπτώσεις που ορισμένοι έχουν εσωτερική πληροφόρηση ή τη δυνατότητα να κατευθύνουν αποφάσεις που εξυπηρετούν τα συμφέροντα τους, όπως στην περίπτωση του χρηματιστήριου, των υποτιμήσεων της δραχμής και άλλα θλιβερά φαινόμενα απάτης.

Η κατάσταση, στην οποία έχουμε περιέλθει, δεν αφήνει περιθώρια για καμία ανοχή ή ολιγωρία.

Έχουμε καθήκον να κηρύξουμε τον πόλεμο στη διαφθορά σε όλα τα επίπεδα και σε όλους τους χώρους.

Δεν αρκούν πλέον οι διαπιστώσεις, οι λεκτικές επιθέσεις, οι επαναλαμβανόμενες για επικοινωνιακούς λόγους υποσχέσεις, οι κινήσεις εντυπωσιασμού και οι όποιες διακηρύξεις κατά της διαφθοράς και της διαπλοκής.

Ο Λαός περιμένει, επιτέλους, έμπρακτες επιβεβαιώσεις των διακηρύξεών τους και αποτελεσματικές πολιτικές.

Πρέπει να εκπονηθεί και να τεθεί σε εφαρμογή ένα συγκροτημένο, ολοκληρωμένο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο σχέδιο στρατηγικής και τακτικής.

Οι υπάρχοντες θεσμοί πρέπει να ενισχυθούν και να δημιουργηθούν νέοι, όπου οι συνθήκες το επιβάλλουν.

Νόμοι να τροποποιηθούν ή να καταργηθούν, οι οποίοι με τις διατάξεις ή τα κενά και τις παραλείψεις τους διευκολύνουν τη διαφθορά και τη διαπλοκή, καθιστώντας το Δημόσιο ένα απέραντο πεδίο συναλλαγής και καλλιέργειας κλίματος ατιμωρησίας.

Η ημερίδα αυτή σ' αυτό το υψηλό επίπεδο με τους εκλεκτούς ομιλητές θα συμβάλλει καθοριστικά στην ολοκλήρωση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης που εκπονεί η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας για την πάταξη της διαφθοράς.

Όμως κανένα Εθνικό Σχέδιο και καμία προσπάθεια πάταξης της διαφθοράς δεν μπορεί να αποδώσει αν δεν υπάρξει πολιτική βούληση των εκάστοτε κυβερνήσεων.

Βούληση όμως αποφασιστική πάταξης των κυκλωμάτων

- **χωρίς διακρίσεις** υμετέρων και άλλων,

- **χωρίς** κομματικές σκοπιμότητες.

Άλλωστε **οι διαπλεκόμενοι, οι επίορκοι** δεν ανήκουν σε κανένα ιδεολογικό και πολιτικό χώρο.

Ανήκουν αποκλειστικά και μόνο στην παράταξη των απατεώνων.

Οφείλουμε να είμαστε ειλικρινείς και ρεαλιστές.

ύπαρξη διαφθοράς δεν χαρακτηρίζει μόνο το **ήθος** των διαπλεκόμενων αλλά κατά κύριο λόγο την **ικανότητα** και το ήθος των ασκούντων την εξουσία.

Όταν υπάρχει διαφθορά και μάλιστα εκτεταμένη δύο τινά μπορεί να συμβαίνουν.

Είτε οι πολιτικοί ηγέτες, οι εκάστοτε κυβερνώντες δεν έχουν επίγνωση των ευθυνών, συναίσθηση των επιπτώσεων από τη διαφθορά άρα είναι ανεπαρκείς και ακατάλληλοι να κυβερνήσουν.

Είτε είναι δέσμιοι συμφερόντων και κυκλωμάτων τα οποία καθορίζουν την παθητική τους στάση απέναντι στη διαφθορά και τη διαπλοκή.

Εν κατακλείδι πολιτική βούληση ειλικρινής και διαφθορά δεν μπορούν να συνυπάρξουν.

Όταν υπάρχει πολιτική βούληση δεν υπάρχει διαφθορά και

Όταν υπάρχει διαφθορά δεν υπάρχει πολιτική βούληση.

Η εντολή του Πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά στο Γενικό Γραμματέα της Διαφάνειας είναι ρητή και κατηγορηματική:

«Πατάξτε τα κυκλώματα που λυμαίνονται το δημόσιο πλούτο, φθείρουν τους δημοκρατικούς θεσμούς»

Με την εκπεφρασμένη αυτή και έμπρακτα αποδεδειγμένη πολιτική βούληση του Πρωθυπουργού Αντώνη Σαμαρά, οφείλουμε να συντονίσουμε τις δυνάμεις μας και να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες του Ελληνικού Λαού, ο Γ. Σούρλας τόνισε:

Είμαστε αποφασισμένοι

- να συγκρουστούμε μετωπικά με τους διαπλεκόμενους
- **να απαλλαγούμε από** τους απατεώνες και τους επίορκους.

- **να βγάλουμε την** Ελλάδα από την επιτήρηση.
- **να ανατάξουμε** τη βαριά κατάσταση που υπάρχει και
- να κατατάξουμε τη χώρα μας στην θέση που της αξίζει από την ιστορία και τον πολιτισμό μας.

Σ' αυτό το **εθνικό προσκλητήριο** καλούμαστε όλοι να **συστρατευθούμε** γιατί πέρα από κόμματα, πολιτικούς οργανισμούς, που δικαιούται ο καθένας ν' ανήκει, **πρωτίστως** πρέπει να ανήκουμε όλοι και να υπηρετούμε την παράταξη που λέγεται **Πατρίδα**.

2. Ασυνόδευτα ανήλικα

Με τον όρο «ασυνόδευτα ανήλικα» νοούνται τα παιδιά, υπήκοοι τρίτης χώρας ηλικίας κάτω των 18 ετών, τα οποία φθάνουν στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύονται από ενήλικο υπεύθυνο για τη φροντίδα τους, ή τα ανήλικα που εγκαταλείπονται μετά την είσοδο τους στην Ελλάδα.

Πύλες εισόδου των παρανόμως εισερχομένων υπηκόων τρίτων χωρών συγκροτούν τα χερσαία ελληνοτουρκικά σύνορα. Αυξητική μεταναστευτική πίεση εκδηλώνεται πλέον και στα θαλάσσια σύνορα του Βορειοανατολικού Αιγαίου.

Ο μεγάλος αριθμός των ασυνόδευτων ανήλικων προέρχεται από Ασιατικές χώρες, είναι αγόρια και ο μέσος όρος ηλικίας τους είναι τα 16 έτη, καίτοι φαίνεται να διαμορφώνεται πτωτική τάση ως προς τον μέσο όρο της ηλικίας τους.

Ο ακριβής αριθμός των ασυνόδευτων ανήλικων παραμένει άγνωστος, εν τούτοις οι νέες κρατικές δομές για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών (Υπηρεσία Ασύλου και Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής)

αναμένεται να συμβάλουν στον άμεσο εντοπισμό των ευάλωτων ομάδων, όπως τα ασυνόδευτα ανήλικα.

Οι λόγοι που ωθούν τα παιδιά αυτά να ξεκινήσουν το μακρύ ταξίδι της προσφυγιάς είναι πολλοί (φτώχεια, ορφάνια, πολεμικές συρράξεις) και εντάσσονται στο ευρύτερο πρόβλημα της μεγάλης μεταναστευτικής πίεσης που καλείται να διαχειρισθεί η Ελλάδα.

Τα παιδιά αυτά πολλές φορές πέφτουν θύματα κυκλωμάτων εμπορίας παιδιών, σεξουαλικής εκμετάλλευσης, παράνομης εργασίας αλλά και παράνομης διακίνησης αλλοδαπών. Μάλιστα τα κυκλώματα παράνομης διακίνησης αλλοδαπών επιδεικνύουν εγκληματική εφευρετικότητα ορίζοντας -μέσω απειλών ή και εκβιασμών (π.χ. κατακράτηση συγγενών του ανήλικου ως ομήρων)- ανήλικους ως διακινητές.

Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τιμώντας και τηρώντας την ξεκάθαρη Συνταγματική επιταγή του άρθρου 5 παρ. 2 που προβλέπει ότι *«Όλοι όσοι βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων»*, κυρίως δε τα παιδιά, όλα τα παιδιά, τα οποία τελούν -επίσης κατά συνταγματική επιταγή- υπό την προστασία του κράτους, **διοργάνωσε στις 20.3.2013 ημερίδα για τα ασυνόδευτα ανήλικα**, που συνέπεσε μάλιστα και με την παγκόσμια ημέρα κατά του ρατσισμού.

Στην ημερίδα αυτή αναδείχθηκαν όλες οι παράμετροι του ανθρωπιστικού αυτού θέματος:

Ο αριθμός των ασυνόδευτων ανηλίκων στην χώρα μας είναι ιδιαίτερα μεγάλος, λόγω των διεθνών συγκυριών και της γεωγραφικής θέσης της Ελλάδας, αλλά μόνο 400 περίπου παιδιά φιλοξενούνται σε ειδικούς ξενώνες.

Τα παιδιά αυτά αντιμετωπίζονται συχνά από την αστυνομία ως παραβάτες της μεταναστευτικής νομοθεσίας, και όχι ως δικαιούχοι προστασίας, λόγω της ηλικίας και της κατάστασής τους.

Η Διεθνής Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού προβλέπει ότι πρέπει να αποφεύγεται η κράτηση τους. Αλλά ακόμα και όταν αυτή συμβαίνει, ως έσχατη λύση, πρέπει να διαρκεί το ελάχιστο χρονικό διάστημα.

Στην πράξη όμως έχει διαπιστωθεί ότι υπάρχουν ανήλικοι που παραμένουν για πολλούς μήνες κρατούμενοι σε συνθήκες ακατάλληλες για τις ανάγκες της ηλικίας τους.

Πολύ πρόσφατα, στην υπόθεση RAHIMI κατά Ελλάδος (προσφυγή υπ' αρ. 8687/08, επί της οποίας εκδόθηκε η από 5.4.2011 απόφαση του Ε.Δ.Α.Δ.) η χώρα μας καταδικάστηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για παράνομη κράτηση αλλά και για απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση και ανεπαρκή φροντίδα του Eivas Rahimi, ενός ασυνόδευτου ανηλίκου από το Αφγανιστάν.

Η απόφαση Rahimi αντικατοπτρίζει σπουδαίες ελλείψεις και προβλήματα στην αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης:

Νομιμότητα κράτησης, συνθήκες διαβίωσης, αντιμετώπιση ανηλίκων. Το κέντρο κράτησης της Παγανής Λέσβου, στο οποίο κρατείτο ο Rahimi, έχει κλείσει πλέον από το 2009, ωστόσο, η λειτουργία του αποτέλεσε αντικείμενο έντονης κριτικής από διεθνή και εσωτερικά όργανα δικαιωμάτων του ανθρώπου, ΜΚΟ και άλλους φορείς. Η απόφαση αυτή του Ε.Δ.Α.Δ. επαναβεβαιώνει την ανάγκη, όχι μονό εκσυγχρονισμού του υφισταμένου πλαισίου αντιμετώπισης της μετανάστευσης, αλλά και ενίσχυσης και σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε όλες αυτές τις διαδικασίες, ως υποχρέωση συμμόρφωσης των κρατών με δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο στο πεδίο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανηλικότητα του προσφεύγοντος Rahimi, η απόφαση αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς υπερτονίζεται η υποχρέωση ιδιαίτερης μεταχείρισης των παιδιών μεταναστών, σε συνάρτηση και αρμονία με το γνώρισμα τους αυτό ως παιδιών. Σε καμιά περίπτωση, συνεπώς, δε δύναται να εξομοιωθούν με τους ενήλικους, είτε αναφορικά με τη ικανότητα ή μη κράτησης και τις εκεί συνθήκες, είτε ως προς τη διαδικασία ασύλου, και την παραμονή τους στη χώρα.

Επομένως, χρειάζεται οπωσδήποτε να υλοποιηθεί με συντονισμένες πολιτικές παρεμβάσεις το προβλεπόμενο σύστημα πιστοποίησης της ηλικίας τους (age assessment) κατά τα πρότυπα των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών και, περαιτέρω, να καταγράφονται τα παιδιά και το κοινωνικό ιστορικό τους ύστερα από συνεντεύξεις με κοινωνικές υπηρεσίες και να τηρούνται οι πληροφορίες αυτές σε όλο το διάστημα παραμονής τους στη χώρα, μέχρι την επανένωση με τις οικογένειές τους, αν αυτή είναι εφικτή και σκόπιμη, ή μέχρι την ενηλικίωσή τους.

Εξάλλου, θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε τα παιδιά αυτά να ενημερώνονται σε γλώσσα που τους είναι κατανοητή για τα δικαιώματά τους και να τους παρέχεται η αναγκαία νομική υποστήριξη.

Είναι δε σημαντικό να προχωρήσει η μελέτη για την υλοποίηση του προβλεπόμενου θεσμού της επιτροπείας, δηλαδή του ορισμού υπευθύνου προσώπου που θα επιμελείται και θα καθοδηγεί τον κάθε ανήλικο για την άσκηση των δικαιωμάτων του.

Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί η διαρκής λειτουργία των ξενώνων και των υπολοίπων δομών φιλοξενίας για ασυνόδευτους ανηλίκους, με κανονισμούς λειτουργίας και κατάλληλη στελέχωση.

Τέλος, θα πρέπει να εξασφαλιστεί η κοινωνική ένταξη των ασυνόδευτων ανηλίκων, αρχής γενομένης από την ένταξή τους στο σχολείο.

Μετά την ημερίδα αυτή και με αφορμή την παγκόσμια ημέρα κατά του ρατσισμού στην ημερίδα, ο Γ. Σούρλας τόνισε:

«Η παγκόσμια ημέρα κατά του ρατσισμού βρίσκει τη χώρα μας σε μία συντονισμένη προσπάθεια για την αντιμετώπιση των φαινομένων του ρατσισμού με μέτρα και αποφάσεις όπως μεταξύ άλλων:

- *Με τον ορισμό εισαγγελέα για την εποπτεία υποθέσεων φυλετικού μίσους, ρατσιστική βία και ξеноφοβία*
- *Με την αυστηροποίηση του νομοθετικού πλαισίου για ρατσιστικά εγκλήματα με διάταξη νόμου που ψηφίστηκε πρόσφατα από τη Βουλή και προβλέπει για τους δράστες αυστηρότερες ποινές και μάλιστα χωρίς αναστολή.*
- *Με την εκπόνηση για πρώτη φορά Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα ανθρώπινα δικαιώματα.*
- *Με ιδιαίτερη μέριμνα για το παιδί. Μέσα στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας εντάσσεται και η πραγματοποίηση ημερίδας για τα ασυνόδευτα ανήλικα παιδιά που βρίσκονται στην Ελλάδα από άλλες χώρες χωρίς γονείς, συγγενείς και φίλους, έρμαιοι της τύχης και των αδίστακτων εκμεταλλευτών.*

Με τις διαπιστώσεις, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις από τους εισηγητές εκπροσώπων εισαγγελικών αρχών, φορέων, υπηρεσιακών παραγόντων και τις παρεμβάσεις που διατυπώθηκαν στην ημερίδα προχωρούμε σε άμεσες ενέργειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αλλά και την εκπόνηση και την εφαρμογή προγράμματος για την προστασία, τη φιλοξενία, τη στήριξη των ανηλίκων ασυνόδευτων και την εξασφάλιση των διαδικασιών για την επάνοδο στην οικογένεια και την πατρίδα τους.

Όσοι ανάγουν το ρατσισμό σε ιδεολογία που αποπνέει μίσος και φανατισμό ή το χρησιμοποιούν για άλλες επιδιώξεις δεν έχουν καμία σχέση με την Ελληνορθόδοξη παράδοση». «Όταν μάλιστα ο ρατσισμός αφορά στα παιδιά, διαπράττουν έγκλημα», κατέληξε ο κ. Σούρλας

3. Διαφάνεια και offshore εταιρείες

Οι αναφορές για την ημερίδα για τις offshore στις σελίδες 56 κ.ε.

4. Διαφάνεια στο χώρο της υγείας

Οι αναφορές για την ημερίδα για την υγεία στις σελίδες 74 κ.ε.

φάκελοι
διαφθο-
ράς

Δ. Φάκελοι διαφθοράς

πεπραγμένα 2012-2013

Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δεν περιορίστηκε μόνο στην εκπόνηση εθνικών σχεδίων δράσης για την Διαφάνεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα και στον εξορθολογισμό της σχετικής νομοθεσίας, αλλά προχώρησε ευθύς αμέσως στο άνοιγμα φακέλων περιπτώσεων και τομέων υψηλού κινδύνου, που προκάλεσαν την μεγάλη αιμορραγία, σε βάρος της εθνικής οικονομίας.

Περιπτώσεις κυκλωμάτων διαφθοράς και διαπλοκής που ευθύνονται για το μεγαλύτερο μέρος του χρέους της Ελλάδας που οδήγησαν την χώρα στην φτώχεια και την εθνική ταπείνωση. Προχωρήσαμε στο άνοιγμα αυτών των φακέλων παραγνωρίζοντας τις όποιες αντιδράσεις και τις δυνατότητες που διαθέτουν οι διαπλεκόμενοι, αφού πρόκειται συνήθως για ισχυρούς οικονομικούς παράγοντες που στηρίζονται τουλάχιστον στην ανοχή των εξουσιαστών.

Θεωρήσαμε απαραίτητο να ανοίξουμε αυτούς τους φακέλους σε μια προσπάθεια να αποκαλυφθούν οι διαπλεκόμενοι, να επιστραφούν τα χρήματα που καταχράστηκαν ή τουλάχιστον να σταματήσει το όργιο ασυδοσίας και κατάχρησης του δημοσίου χρήματος.

Οι φάκελοι αυτοί και άλλοι που θα ακολουθήσουν θα μείνουν ανοιχτοί και η προσπάθεια θα συνεχισθεί μέχρι να αποδώσουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Οι περιπτώσεις αυτές βρίσκονται στον πυρήνα της διαφθοράς με επιπτώσεις πολλαπλές και ανυπολόγιστες. Αφού είναι πλέον διαπιστωμένο ότι η διαφθορά δεν πλήττει μόνο την εθνική οικονομία και αντιστρατεύεται την ανάπτυξη, αλλά καταστρέφει ηθικές αξίες και αρχές, υπονομεύει τη Δημοκρατία, διαβρώνει τους θεσμούς. Έχει αρνητικές επιπτώσεις σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο, είναι η βασική αιτία της

κατάστασης που επικρατεί στη Δημόσια Διοίκηση, στη λειτουργία της Δικαιοσύνης και στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

1. Διαφάνεια και offshore εταιρείες

Οι offshore εταιρείες (εξωχώριες ή υπεράκτιες), συνιστούν διεθνή νομότυπη διαπλοκή, όταν παρέχεται η δυνατότητα πλήρους ανωνυμίας των μετόχων-ιδιοκτητών τους (beneficial owners) και δεν επιβάλλεται καν έλεγχος «πόθεν έσχες» για αυτούς. Επιδίωξη των ιδιοκτητών τους είναι η φοροαποφυγή, η απόκρυψη εσόδων.

Αυτό το επιβεβαίωσε ο ΟΟΣΑ κατά τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο στην σύνοδο των G20 που συνήλθε στη Μόσχα στα μέσα Φεβρουαρίου 2013. Αναφέρει λοιπόν ο ΟΟΣΑ μεταξύ άλλων:

«Η επιχείρηση που θέλει να αποκρύψει έσοδα, ιδρύει μια offshore σε άλλη χώρα μεταφέροντας εκεί, όλα τα έσοδα των θυγατρικών ενώ τα απαλλαγμένα από το φόρο κέρδη επανεξάγονται και επενδύονται στη χώρα που δραστηριοποιείται η πολυεθνική».

Μ' αποτέλεσμα να επιτυγχάνεται μεταξύ άλλων:

- **Η φοροαποφυγή των υπόχρεων φυσικών προσώπων που κρύβονται πίσω από τις offshore εταιρείες.** Πλήρης απαλλαγή των μετόχων των offshore εταιρειών του φόρου κληρονομιάς, δωρεάς, μεταβίβασης ακινήτου και γονικής παροχής.
- Αποφυγή εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.
- **Το ξέπλυμα βρώμικου χρήματος.** Αποφυγή του Πόθεν Έσχες με ότι αυτό συνεπάγεται για τη δυνατότητα ξεπλύματος, νομιμοποίησης βρώμικου χρήματος, προϊόντων εγκληματικής δραστηριότητας (ναρκωτικά, όπλα κ.λπ.).

- **Η διασπάθιση του δημόσιου χρήματος, με κρατικές επιδοτήσεις**
- Πλήρης εξασφάλιση της ανωνυμίας των μετόχων. Και έτσι η ίδρυση αυτών των εταιρειών καθίσταται όχημα ώστε μεγάλα χρηματικά ποσά, πανάκριβα ακίνητα, γιοτ, σκάφη αναψυχής, αεροσκάφη τύπου lear jet κι άλλα είδη πολυτελείας να ανήκουν σε αυτές με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατόν να εμφανιστούν οι πραγματικοί ιδιοκτήτες. Δηλαδή αξιωματούχοι, αλλά και οποιοδήποτε μπορούν να δρουν αφανώς.
- Με την διαμεσολάβηση των offshore εταιρειών παρέχεται η δυνατότητα υπερτιμολόγησης, υποτιμολόγησης με συνέπεια την φοροαποφυγή και τη διασπάθιση του δημοσίου χρήματος.

Με τις υπερτιμολογήσεις αλλά και την συναλλακτική δραστηριότητα των ιδιωτικών επιχειρήσεων ως ενδιάμεσοι και μέσω εικονικών εξόδων που τους τιμολογούν τους μειώνουν τα φορολογητέα κέρδη ή εμφανίζουν ζημιές με αποτέλεσμα τη μη φορολόγηση των πραγματικών εισοδημάτων των συναλλασσομένων επιχειρήσεων.

Έτσι βάσει μη επιβεβαιωμένων εκτιμήσεων η απώλεια εσόδων του Κράτους ανέρχεται στα 6 Δις Ευρώ. Έχουμε απώλειες εσόδων και καταχρήσεις του δημοσίου χρήματος, ποσά τα οποία ορισμένοι αποδίδουν ότι οφείλεται το 30 με 40% του δημοσίου χρέους.

Η Διεθνής Δημοσιογραφική Έρευνα δημοσιεύματα του ελληνικού Τύπου επιβεβαιώνουν τη δράση των εξωχώριων (offshore) εταιρειών έρχονται να επιβεβαιώσουν τα όσα αναφέρθηκαν στην ημερίδα που έγινε στη Βουλή στις 27.03.2013, την οποία συνδιοργάνωσαν η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

Προς επιβεβαίωση των ανωτέρω παραθέτουμε περιπτώσεις με στοιχεία που δεν δέχονται καμία αμφισβήτηση.

Υπερτιμολόγηση 2000% ή 45 φορές μεγαλύτερες τιμές

Εταιρεία προμηθεύτηκε από την Ισπανία μηχάνημα που η πραγματική του αξία ανερχόταν σε 4 εκ. δρχ.. Με τιμολόγιο όμως που εξέδωσε offshore εταιρεία στα νησιά Μαν τιμολογήθηκε στα 174 εκ. δρχ.. Βάσει αυτού του τιμολογίου πήρε επιδότηση 79 εκ.δρχ.. Δηλαδή πλήρωσε το μηχάνημα 4 εκ. δρχ. και καρπώθηκε 75 εκ., τόσο απλά!

Με εικονικά τιμολόγια επιδοτήσεις

Επιχειρηματίας καταχώρησε στα λογιστικά του βιβλία εικονικό τιμολόγιο για αγορά μηχανήματος αξίας 18 εκ. δρχ. που εξέδωσε επ'ονόματι του offshore εταιρεία. Χωρίς να προβεί στην αγορά του μηχανήματος, άρα καμιά δαπάνη, έτσι καρπώθηκε επιδότηση 7,2 εκ. δρχ..

Επιχειρηματίας για προμήθεια μηχανημάτων αξίας τριών (3) δις δραχμών, εξέδωσε, μέσω της offshore εταιρείας που διέθετε, τιμολόγιο έξι (6) δις δραχμών και έλαβε επιδότηση τρία (3) δις, καρπώθηκε δηλαδή 1,5 δις σε βάρος του δημοσίου.

Ακριβότερα ιατρικά μηχανήματα κατά 400%

Μηχανική βαλβίδα καρδιάς ενώ το πραγματικό κόστος αγοράς όπως προκύπτει από το τιμολόγιο ανέρχονταν σε 1.225 ευρώ η ίδια η βαλβίδα στη συνέχεια τιμολογήθηκε από offshore εταιρεία και την προμήθευσαν στα νοσοκομεία έναντι 5.450 ευρώ.

Πρέπει να γίνει γνωστό

- ***Ποιοι είναι οι μέτοχοι των τριών offshore εταιρειών στο Πολύγυρο Χαλκιδικής που χρωστάνε 23 εκατ. Ευρώ που αποκαλύφθηκαν μετά από έλεγχο του ΣΔΟΕ.***

- **Ποιοι κρύβονται πίσω από τον εργάτη που εκπροσωπεί 14 offshore εταιρείες στο Κρανίδι και μάλιστα ο ίδιος κάνει φορολογική δήλωση στη Δ.Ο.Υ. Φαλήρου.**
- **Δικαιώνεται η προϊσταμένη της Δ.Ο.Υ. Κρανιδίου (Θωμαΐς Μαρτίνη), που ανέφερε ότι σε μία περιοχή 4.000 κατοίκων που έχουν ιδρυθεί πάνω από 200 υπεράκτιες και έχουν στην κατοχή τους ακίνητα και πίσω από αυτές κρύβονται εφοπλιστές, πολιτικοί, δημοσιογράφοι;**

Αυτές είναι ορισμένες εκ των πολλών περιπτώσεων που απασχόλησαν κατά το παρελθόν το ΣΔΟΕ και τις δικαστικές αρχές και που τώρα μετά τις νέες αποκαλύψεις εντείνουν τις προσπάθειες ελέγχων των offshore εταιρειών, που συνετέλεσαν καθοριστικά στη χρεοκοπία της χώρας.

Πρόκειται για ένα ζήτημα που άνοιξε το φάκελο η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας για πρώτη φορά στη χώρα μας με τη ημερίδα της 27^{ης} Μαρτίου 2013 στη Βουλή και τώρα άρχισε να απασχολεί και τη διεθνή κοινότητα μετά από δημοσιογραφική έρευνα σε 60 χώρες μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Μετά από αυτά προτείνεται:

- Να μειωθούν οι φορολογικοί συντελεστές για τη φορολόγηση των εταιρειών στην Ελλάδα σε τέτοιο επίπεδο, ώστε να αποτρέπεται επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω offshore εταιρειών
- Να φορολογούνται οι Έλληνες-μόνιμοι κάτοικοι της χώρας και στην Ελλάδα για το παγκόσμιο εισόδημά τους, που προκύπτει από δραστηριότητα offshore εταιρειών
- Στην αγορά ακινήτων και στις προμήθειες του Δημοσίου, από offshore εταιρείες, να θεσπιστεί υποχρεωτική δήλωση του πραγματικού ιδιοκτήτη-μετόχου της εταιρείας

- Στις εισαγωγές προϊόντων, να θεωρείται νόμιμο το τιμολόγιο που εκδίδεται από την προμηθεύτρια εταιρεία απευθείας στον συναλλασσόμενο και όχι μέσω offshore.

Οι offshore ρίχνουν βαριά τη σκιά τους, ιδιαίτερα σ' αυτή τη χρονική περίοδο της μεγάλης κρίσης όταν ορισμένοι πλουτίζουν και οι πολλοί πένονται.

Προκαλούν έντονα αισθήματα, αγανάκτησης στον Έλληνα φορολογούμενο πολίτη, δηλητηριάζουν την φορολογική συνείδηση, καταστρατηγούν κάθε έννοια κοινωνικής δικαιοσύνης και διαφάνειας.

2. Καύσιμα

Το λαθρεμπόριο και η διακίνηση νοθευμένων καυσίμων στο στρατό αποτέλεσαν τα ισχυρότερα κυκλώματα διαπλοκής με μακροχρόνια δράση και ανυπολόγιστες επιπτώσεις στην οικονομία, στην εθνική ασφάλεια, στη δημόσια υγεία.

Το σκάνδαλο Κοσκωτά ακόμη κι αυτό του χρηματιστηρίου ωχριά μπροστά σε εκείνο των καυσίμων ως προς το οικονομικό μέγεθος και την αδράνεια κάθε αρχής και εξουσίας.

Στην προκείμενη περίπτωση ήταν γνωστά τα όσα συνέβαιναν με τα καύσιμα επί χρόνια αλλά την τελευταία δεκαετία έγιναν γνωστά στοιχεία για τα λαθραία και τα νοθευμένα καύσιμα του στρατού. Εν τούτοις όμως άφησαν αδιάφορους κυβερνήσεις, πρωθυπουργούς, αρμόδιους υπουργούς, ηγεσίες των ενόπλων δυνάμεων καθώς και τις ηγεσίες της στρατιωτικής και τακτικής δικαιοσύνης.

Η Γενική Γραμματεία διαφάνειας συνεχίζοντας τον αγώνα για την πάταξη των κυκλωμάτων των καυσίμων που άρχισε προς οκταετία,

συνέταξε φακέλους με συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία για το φαινόμενο αυτό της διαπλοκής και της διαφθοράς.

I. ΛΑΘΡΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

Στις 13-1-2012 ο πρωθυπουργός Λουκάς Παπαδήμος ανέφερε χαρακτηριστικά: «Το λαθρεμπόριο καυσίμων είναι ένα σημαντικό πρόβλημα. Η απώλεια εσόδων ανέρχεται σε δις € ετησίως». Και βέβαια συνέβαινε δεκαετίες. Και συμβαίνουν όλα αυτά όταν δύο πορίσματα ομάδας εργασίας του Υπουργείου Οικονομικών (το τελευταίο τον Ιούνιο του 2007) που αναφέρουν συγκεκριμένα πως διενεργείται το λαθρεμπόριο καυσίμων και ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν που τελικά όμως δεν λαμβάνονται παρά το γεγονός ότι καταγγελίες και στοιχεία βλέπουν συνέχεια το φως της δημοσιότητας. Χαρακτηριστική περίπτωση οι εξαγωγές καυσίμων την τελευταία δεκαετία από την Ελλάδα στη Fyrom. Βάσει των στοιχείων του ΟΗΕ ενώ από την Ελλάδα δηλώνονται εξαγωγές 531 εκατ. δολάρια οι εισαγωγές στα Σκόπια ήταν 282 εκατ.δολάρια. Το 2010 δηλώθηκαν εξαγωγές στη Fyrom αξίας 55 εκατ. δολάρια ενώ από τη Fyrom δηλώθηκε ότι δεν έγινε καμία εισαγωγή.

Ωχριά το σκάνδαλο Κοσκωτά μπροστά σε αυτό των καυσίμων αφού ο Κοσκωτάς καταχράστηκε 35 δις δρχ. μία φορά αλλά οι λαθρέμποροι βάσει των δηλώσεων του πρωθυπουργού 1 δις δηλαδή 350 δις δρχ. κάθε χρόνο δηλαδή δεκαπλάσια εκείνων του Κοσκωτά επί πολλά χρόνια. Πρέπει να σημειωθεί ότι έγκυρες πηγές αναφέρουν ότι η απώλεια εσόδων ανέρχεται τουλάχιστον 2 δις ευρώ το χρόνο για το κράτος.

Σημαντικότερη από την οικονομική διάσταση είναι η πολιτική, η ηθική, η νόθευση της δημοκρατίας όταν όλοι γνωρίζουν ποιοι είναι οι λαθρέμποροι και ποιοι άνθρωποι της εξουσίας ανέχονται τη διαπλοκή

με αντάλλαγμα που εύκολα μπορεί ο καθένας να αντιληφθεί. Εδώ επιβεβαιώνεται η εκτίμηση ότι διαφθορά υπάρχει εκεί που δεν υπάρχει πολιτική βούληση.

II. ΝΟΘΕΥΜΕΝΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΟ

Πριν από οκτώ χρόνια ξεκίνησε ο αγώνας για την πάταξη των κυκλωμάτων διακίνησης νοθευμένων καυσίμων στο στρατό (αυξημένη περιεκτικότητα σε θείο και νερό).

Η νόθευση και η αδιαφάνεια αποδεικνύονται από δύο γεγονότα που δεν επιδέχονται αμφισβήτησης.

Η νόθευση από 47 χημικές αναλύσεις δειγμάτων καυσίμων που διενεργήθηκαν στο Γενικό Χημείο του Κράτους, αναφέρουν ότι τα καύσιμα είναι ακατάλληλα λόγω αυξημένης περιεκτικότητας σε θείο.

Η αδιαφάνεια από την κοινή Υπουργική Απόφαση του δικτάτορα Γ. Παπαδόπουλου, του Ν. Μακαρέζου και Α. Ανδρουτσόπουλου που εκδόθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 1969 και βάσει της οποίας : «αι Ένοπλαι Δυνάμεις της Χώρας προμηθεύονται τα αναγκαιούντα αυτές καύσιμα άνευ διενέργειας διαγωνισμού». Αυτή η απόφαση ισχύει επί 43 χρόνια παρά το γεγονός ότι από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας το χρονικό αυτό διάστημα πέρασαν 17 Υπουργοί.

Συνεχίζεται κατά παρέκκλιση η Κοινοτική και Ελληνική Νομοθεσία όπως απεφάνθη η Αρχή Ανταγωνισμού.

Στις 7-6-2010 κατατέθηκε αναφορά στον Εισαγγελέα του Άρειου Πάγου.

Επαναλήφθηκε η κατάθεση στοιχείων και μάλιστα ενόρκως στην τακτική και στρατιωτική δικαιοσύνη αλλά αυτό που συνέβαινε η τακτική δικαιοσύνη παρέπεμπε τις περιπτώσεις νοθείας στη στρατιωτική δικαιοσύνη και εκείνη τις έθετε στο αρχείο.

Πρόκειται για κατάσταση που αισθάνεσαι να σε πνίγουν αλλά δεν πρέπει να επιτρέψεις στον εαυτό σου να διατυπώνεις αυτό που πιστεύεις γνωρίζεις που συμβαίνει για ευνόητους λόγους.

Μέσα από τη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας συνεχίζονται οι παρεμβάσεις στις πολιτικές ηγεσίες των Ενόπλων δυνάμεων και το ενθαρρυντικό και σημαντικό είναι ότι επιτέλους πάρθηκαν αποφάσεις που θέτουν τέρμα σε εκκρεμότητες και σε δυνατότητες δράσης κυκλωμάτων διακίνησης καυσίμων στις Ένοπλες Δυνάμεις.

Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Δ. Αβραμόπουλος το Μάρτιο του 2013 έδωσε τη δυνατότητα και την εντολή να διενεργηθούν δειγματοληπτικά έλεγχοι για την ποιότητα των καυσίμων σε δεξαμενές του στρατού. Από τη συνεχή ροή αποτελεσμάτων που διενεργεί το ΣΔΟΕ προκύπτει ότι το φαινόμενο τείνει να εξαλειφθεί.

Ο Υπουργός Π. Παναγιωτόπουλος έθεσε τέρμα στη προμήθεια άνευ διαγωνισμού. Εξέδωσε υπουργική απόφαση βάσει της οποίας συγκροτείται επιτροπή και μάλιστα με εκπροσώπους των κομμάτων που αποφασίζει για τις προμήθειες. Πρόκειται για δύο υπουργικές αποφάσεις που εκφράζουν επαρκώς την πολιτική βούληση για την παύση της διαφθοράς. Όμως οι υπεύθυνοι της νοθείας πρέπει να διωχθούν και να επιστρέψουν τα όσα καταχράστηκαν από το Δημόσιο.

3. Πλαστά και εικονικά τιμολόγια

Πέρασαν περισσότερα από 15 χρόνια, από τότε που έγιναν οι νομοθετικές ρυθμίσεις και στη συνέχεια οι τροποποιήσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου των πλαστών και εικονικών τιμολογίων και

το πρόβλημα όχι μόνο υπάρχει, αλλά και συνεχώς επεκτείνεται. Από τα στοιχεία που ζητήθηκαν και διαβιβάστηκαν από το Σ.Δ.Ο.Ε., απεικονίζεται η έκταση του προβλήματος:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΠΛΑΣΤΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΙΚΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 2009-2012

Κατά τους ελέγχους που πραγματοποιήσες το Σ.Δ.Ο.Ε., κατά τα έτη 2009-2012 διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

Εκδότες πλαστών και εικονικών τιμολογίων	Αριθμός πλαστών και Εικονικών τιμολογίων	Αξία πλαστών και Εικονικών τιμολογίων
4.103	503.200	Πάνω από 5 δις ευρώ

Πρέπει να σημειωθεί ότι τα ποσά αυτά αντιστοιχούν στους ελέγχους του 20% των περιπτώσεων.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένες περιπτώσεις, από τις οποίες προκύπτει η ασυδοσία και η έκταση του φαινομένου:

- Επτά επιχειρήσεις εξέδωσαν 1190 εικονικά τιμολόγια και 81 πλαστά για να καλύψουν ανύπαρκτες συναλλαγές ύψους 31,1 εκ. ευρώ.
- Δεκαπέντε επιχειρήσεις έλαβαν 1215 πλαστά τιμολόγια ύψους 23,341 εκ. ευρώ.
- Από τις φυλακές κρατούμενος προμήθευε τιμολόγια σε επιχειρήσεις, ύψους 9 εκ. ευρώ.
- Ιερέας είχε εκδώσει εικονικά τιμολόγια αξίας 150.000ευρώ, για ανύπαρκτες συναλλαγές.
- Επιχειρηματίας καταχώρησε στα λογιστικά του βιβλία εικονικό τιμολόγιο για αγορά μηχανήματος αξίας 18. εκ. δρχ που

εξέδωσε επ' ονόματι του offshore εταιρία. Χωρίς να προβεί στην αγορά του μηχανήματος, άρα καμιά δαπάνη και πήρε επιδότηση 7,2 εκ. δρχ.

- Συνταξιούχος εξέδωσε 365 εικονικά τιμολόγια ύψους 4.081.000 ευρώ.
- Σαράντα οκτώ αγρότες από την Στερεά Ελλάδα εξέδωσαν πλαστά και εικονικά τιμολόγια, ύψους 222.515.000 ευρώ.

Με τα πλαστά και εικονικά τιμολόγια δεν εισπράττουν οι εκδότες χρήματα από το δημόσιο που δεν δικαιούνται, αλλά δεν φορολογούνται και τα πραγματικά τους εισοδήματα, αλλά εκείνα που εμφανίζονται με τα τιμολόγια αυτά.

Συνέπεια όλων αυτών είναι το κύκλωμα που εκδίδει και διακινεί πλαστά και εικονικά τιμολόγια να απομυζεί από το ελληνικό δημόσιο περισσότερα από 2 δις ευρώ το χρόνο.

◆ **Ενέργειες**

Στις 15 Απριλίου 2013, ο Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Γ. Σούρλας, διαβίβασε στον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος, κ. Γρηγόριο Πεπόνη, φάκελο με εκθέσεις του Σ.Δ.Ο.Ε., από τις οποίες προκύπτει ότι επιχειρηματίες εισέπρατταν με εικονικά τιμολόγια πολλαπλάσια ποσά με επιδοτήσεις από το Ελληνικό Δημόσιο. Ο κ. Γ.Σούρλας ζήτησε να διερευνηθούν όλες οι υποθέσεις που δόθηκαν επιδοτήσεις καθώς και ποιοι αποφάσιζαν για τη χορήγηση επιδοτήσεων.

Ο κ. Πεπόνης, ενημέρωσε την ίδια ημέρα, τη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ότι έδωσε εισαγγελική παραγγελία στις 15 περιφερειακές διευθύνσεις του Σ.Δ.Ο.Ε. να ερευνήσουν τις υποθέσεις αυτές.

◆ Προτάσεις Αντιμετώπισης

Για να περιοριστεί το φαινόμενο της έκδοσης πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων, σύμφωνα με τις εισηγήσεις των αρμοδίων υπηρεσιών πρέπει να γίνουν τα εξής:

- α) Να εκδοθεί η προβλεπόμενη υπουργική απόφαση, ώστε να ενεργοποιηθούν οι διατάξεις του άρθρου 46 παρ.4 του νόμο 3220/2004, με τις οποίες προβλέπεται ότι κατά την έναρξη εργασιών ημεδαπών και αλλοδαπών επιχειρήσεων κατατίθεται στη Δ.Ο.Υ. ως ασφάλεια εγγυητική επιστολή της τράπεζας ισχύος ενός έτους. Κατά την εφαρμογή του μέτρου αυτού θα μπορούσε για ορισμένες κατηγορίες φορολογουμένων (π.χ. για υπερήλικες, ανθρώπους με ποινικό μητρώο, αλλοδαπούς κ.λπ.) να οριστεί μεγαλύτερο ποσό εγγύησης. Με το μέτρο αυτό κάποια πρόσωπα, τα οποία με διαφορετικές συνθήκες θα έκαναν έναρξη εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.(π.χ. αχυράνθρωποι κ.λπ.), δεν θα προβούν σε αυτή την ενέργεια.
- β) Κατά τις ενάρξεις εργασιών ατομικών επιχειρήσεων ή ελεύθερων επαγγελματιών ή νομικών προσώπων στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. να επαληθεύονται άμεσα από αυτή μέσω της Ασφάλειας (μέσω online σύνδεσης με αυτή) τα στοιχεία της ταυτότητας των φορέων, τα στοιχεία των φορέων των επιχειρήσεων ή ελευθέρων επαγγελματιών ή των νομίμων εκπροσώπων και μελών των νομικών προσώπων αντίστοιχα. Έτσι, θα αποφεύγεται η έναρξη εργασιών στις Δ.Ο.Υ. από πρόσωπα με χαμένες, κλεμμένες ή παραποιημένες ταυτότητες.
- γ) Οι καταστάσεις του άρθρου 10 παρ.1 του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών (Κ.Φ.Α.Σ.) να υποβάλλονται σε συντομότερο χρόνο και να επεξεργάζονται άμεσα. Δηλαδή να μην υποβάλλονται μέχρι τις 25 Ιουνίου κάθε χρόνο με τις

συναλλαγές του προηγούμενου έτους, αλλά να υποβάλλονται μέχρι την 20^η ημέρα των μηνών Απριλίου, Ιουλίου, Οκτωβρίου και Ιανουαρίου κάθε έτους με τις συναλλαγές του προηγούμενου αντίστοιχου ημερολογιακού τριμήνου. Με τον τρόπο αυτό θα είναι ευκολότερο να εντοπιστούν σε σύντομο χρονικό διάστημα οι ύποπτες περιπτώσεις έκδοσης πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων.

- δ) Στο πρόσφατο παρελθόν είχαν δημοσιευθεί στις εφημερίδες άρθρα, σύμφωνα με τα οποία οι πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών όλων των επιχειρήσεων μέσω ενός πληροφοριακού συστήματος θα γίνονταν άμεσα γνωστές στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων. Εννοείται ότι αν πραγματοποιηθεί κάτι τέτοιο, θα παρέλκει πλέον η υποβολή των καταστάσεων του άρθρου 10 παρ.1 του Κ.Φ.Α.Σ..

Δυστυχώς πέρασαν δέκα χρόνια και δεν εκδόθηκε ακόμη η υπουργική απόφαση, για να κατατίθενται εγγυητικές επιστολές στις τράπεζες, στις Δ.Ο.Υ., κατά την έναρξη των εργασιών.

Ωστόσο, μετά την πολιτική μας παρέμβαση περί τα τέλη Μαΐου 2013, με το νόμο 4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας), έγινε ήδη ένα θετικό βήμα, αφού στο άρθρο 10 («Εγγραφή στο Φορολογικό Μητρώο») προβλέπεται ότι η Φορολογική Αρχή δύναται πλέον, χωρίς την ανάγκη έκδοσης της παραπάνω Υ.Α., να ζητά εγγύηση στις περιπτώσεις που τίθεται άμεσος κίνδυνος πρόκλησης ζημίας, από τη μη είσπραξη μελλοντικών φόρων από νομικά πρόσωπα.

4. Τελωνεία

Εκκρεμότητες που ευνοούν το Λαθρεμπόριο

Επί μία 20ετία διαιωνίζονται οι διαδικασίες και οι αποφάσεις για την προμήθεια και εγκατάσταση στα τελωνεία συστημάτων με ακτίνες Χ

(X-RAY) για τον έλεγχο φορτηγών και εμπορευματοκιβωτίων με συνέπεια να μην είναι εφικτός ο πλήρης έλεγχος για εισαγωγή λαθραίων τσιγάρων, διακίνηση ναρκωτικών αλλά και πολλών άλλων παραποιημένων προϊόντων επικίνδυνων για τη δημόσια υγεία.

Αυτές οι διαπιστώσεις προκύπτουν από τα στοιχεία που έστειλε στη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και ΕΦΚ βάσει των οποίων προκύπτει ότι:

Από το 2004 μέχρι σήμερα προκηρύχθηκαν 5 διαγωνισμοί για την προμήθεια συστημάτων ανίχνευσης (2004, 2007, 2009, 2010, 2011) και ματαιώθηκαν όλοι κατά κύριο λόγο για τις προδιαγραφές.

2004: Ο πρώτος διαγωνισμός προκηρύχτηκε το 2004 για την προμήθεια ενός συστήματος X-RAY ελέγχου εκφόρτων φορτηγών και εμπορευματοκιβωτίων και ματαιώθηκε το 2010 λόγω τεχνικών προδιαγραφών δηλαδή, χρειάστηκαν 7 χρόνια για να αντιληφθούν και να αποφανθούν οι αρμόδιοι παράγοντες!!

2007: Στο πλαίσιο του κοινοτικού προγράμματος INTERREG III του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης προκηρύσσεται το Δεκέμβριο του 2007 ανοικτός διαγωνισμός για 5 αυτοκινούμενα συστήματα, προϋπολογισθείσας δαπάνης 8.900.000 €, με ημερομηνία διενέργειάς του το Φεβρουάριο του 2008. Οι ενδιαφερόμενες εταιρείες προβαίνουν σε ενστάσεις επί των τεχνικών προδιαγραφών, προδικαστική προσφυγή και εν συνεχεία αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στο Συμβούλιο Επικρατείας. Ο χρόνος διενέργειας του διαγωνισμού μετατίθεται κατά τέσσερις μήνες, προκειμένου να εξετασθούν οι ενστάσεις και εάν κριθεί απαραίτητο να επικαιροποιηθούν οι τεχνικές προδιαγραφές, αλλά τελικά δεν παραχωρείται ταυτόχρονα πα-

ράταση του χρόνου υλοποίησης της δράσης από το πρόγραμμα INTERREG III, με αποτέλεσμα την μη διενέργεια του διαγωνισμού.

2009: Στο πλαίσιο του προγράμματος HERCULLE II για την παροχή τεχνικής συνδρομής της Ε.Ε. προς τα Κ-Μ της με σκοπό την καταπολέμηση της απάτης, υπογράφεται τον Αύγουστο του 2009 Σύμβαση μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων & Ε.Φ.Κ. και της OLAF (Γραφείο για την Καταπολέμηση της Απάτης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) για συγχρηματοδότηση με ποσοστό 43% για την προμήθεια δύο αυτοκινούμενων συστημάτων X-RAY, συνολικού κόστους 3.000.000 €.

Επισημαίνεται ότι το ποσό που αντιστοιχεί στο υπόλοιπο ποσοστό της χρηματοδότησης εκταμιεύεται από τον Ειδικό Λογαριασμό των Τελωνείων και μεταφέρεται στον αντίστοιχο κωδικό.

- Το Νοέμβριο του 2009 συγκροτείται επιτροπή για τη μελέτη και σύνταξη τεχνικών προδιαγραφών με τη συμμετοχή εξειδικευμένων εκπροσώπων από το Πολυτεχνείο, την Επιτροπή Ραδιενέργειας, την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας και το Υπουργείο Μεταφορών.
- Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται τελικά το Δεκέμβριο του 2010, εξαιτίας του μεγάλου χρονικού διαστήματος που απαιτήθηκε για τη μεταφορά του ποσού που αντιστοιχούσε στην εθνική χρηματοδότηση στον προϋπολογισμό του επόμενου έτους, με άμεση συνέπεια την καθυστέρηση έναρξης των διαδικασιών διενέργειας του διαγωνισμού. Ως ημερομηνία διενέργειας ορίζεται η 22α Φεβρουαρίου 2011.

- Εν συνεχεία, εξαιτίας του πλήθους των ενστάσεων που υποβλήθηκαν πριν την ημερομηνία διενέργειας στην Υπηρεσία, από τις ενδιαφερόμενες να συμμετάσχουν στο διαγωνισμό εταιρείες, και προκειμένου να διασφαλισθεί η δυνατότητα συμμετοχής όσο το δυνατόν περισσότερων εταιρειών προς όφελος του Δημοσίου, ζητήθηκε η μετάθεση του χρόνου διενέργειας.

- 2010:** Στις 21 Δεκεμβρίου 2010 προκηρύχθηκε ο σχετικός ανοιχτός διαγωνισμός, διότι στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος επιχορήγησης της OLAF είχε εγκριθεί η συγχρηματοδότηση της προμήθειας των εν λόγω συστημάτων. Ακολούθως κατατέθηκε προσφυγή κατά των όρων της διακήρυξης του ανωτέρω διαγωνισμού και η Διεύθυνση Ελέγχου Τελωνείων (Δ33), έκρινε σκόπιμο να ζητήσει εγγράφως από την Υπηρεσία μας την ματαίωση και την επανάληψη του εν λόγω διαγωνισμού με τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών, κάτι που η Υπηρεσία μας έπραξε με έκδοση σχετικής απόφασής της.

- 2011:** Το Σεπτέμβριο του 2011 συγκροτείται εκ νέου η Επιτροπή μελέτης και σύνταξης τεχνικών προδιαγραφών, με στόχο την επικαιροποίηση αυτών, προκειμένου να αξιολογηθούν και να ληφθούν υπόψη όλες οι παρατηρήσεις των εταιρειών.

- Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται εκ νέου, με νέες επικαιροποιημένες προδιαγραφές, το Δεκέμβριο του 2011, με ημερομηνία διενέργειας την 1η Μαρτίου 2012. Ολοκληρώνονται όλα τα στάδια του διαγωνισμού και τελικά το Δεκέμβριο του 2012 εγκρίνεται από την πολιτική ηγεσία το πρα-

κτικό της αρμόδιας Επιτροπής ελέγχου δικαιολογητικών και τεχνικής αξιολόγησης των προσφορών των συμμετεχουσών εταιρειών, βάσει του οποίου απορρίπτονται οι κατατεθείσες προσφορές λόγω ουσιωδών αποκλίσεων από τους όρους της διακήρυξης, και αποφασίζεται η επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού.

- Η Διεύθυνση Προϋπολογισμού Γενικής Κυβέρνησης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ενημερώνει ταυτόχρονα την Υπηρεσία μας ότι για την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού απαιτείται από το Υπουργείο Οικονομικών η εκ νέου εξεύρεση και εγγραφή του ποσού των 3.000.000€. Αυτό ήταν απόρροια του γεγονότος ότι σε αντίθεση με την έως τώρα εφαρμοζόμενη πρακτική, με τη λήξη του οικονομικού έτους 2012, το Γενικό Λογιστήριο δεν προέβη στη μεταφορά του ανωτέρω ποσού στον προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 2013.
- Η Υπηρεσία προέβη σε άμεσες ενέργειες για σύσταση νέας επιτροπής για τη μελέτη και σύνταξη νέων τεχνικών προδιαγραφών, με ακόμη πιο διευρυμένη συμμετοχή, με εκπροσώπηση και συντονισμό από το γραφείο του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων. Τέλος, επισημαίνεται, ότι η Υπηρεσία μας έχει εξασφαλίσει την πολιτική έγκριση εκ νέου εκταμίευσης των απαιτούμενων πιστώσεων από τον Ειδικό Λογαριασμό των Τελωνείων, για την προμήθεια όχι μόνο των δύο (2) προαναφερόμενων αυτοκινούμενων συστημάτων με ακτίνες Χ, αλλά και άλλων επτά (7), τα οποία θα τοποθετηθούν κυρίως σε συνοριακά τελωνεία.

Και όλα αυτά τα πρωτοφανή και εξοργιστικά συμβαίνουν παρά το γεγονός ότι:

Στο ερώτημα που έθεσε ο κος Σούρλας στο Σ.Δ.Ο.Ε. αν και κατά πόσο μπορεί να αποτραπεί η λαθραία εισαγωγή τσιγάρων στη χώρα μας, ο προϊστάμενος της Γ' Υποδιεύθυνσης του Σ.Δ.Ο.Ε. απάντησε:

«Η τοποθέτηση μηχανημάτων ελέγχου X-Ray στα τελωνεία εισαγωγής εμπορευματοκιβωτίων εκτιμούμε ότι θα εξαλείψει ή τουλάχιστον θα περιορίσει σε μεγάλο βαθμό το λαθρεμπόριο των τσιγάρων, των ναρκωτικών, των όπλων κ.λπ. .

Η εγκατάσταση του μηχανήματος και η λειτουργία του από κλιμάκιο Ελλήνων και Αμερικανών κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και αργότερα είχε ως συνέπεια την εξάλειψη του φαινομένου της λαθρεμπορίας τσιγάρων από το χώρο του Ε' Τελωνείου Πειραιά.

Το συγκεκριμένο μηχάνημα ήταν ιδιοκτησίας, όπως πληροφορηθήκαμε, των Αμερικανικών Υπηρεσιών, οι οποίες το παρέλαβαν για χρήση σε άλλη χώρα την οποία δεν γνωρίζουμε».

- Το 2009 με το σύστημα ανίχνευσης που είχαν εγκαταστήσει οι υπηρεσίες των ΗΠΑ στο Ε' Τελωνείο Πειραιά και στη συνέχεια το απέσυραν διαπιστώθηκε η ύπαρξη κοκαΐνης που ανερχόταν σε μισό τόνο.
- Είναι διαπιστωμένο ότι σε καμία περίπτωση παρά τις φιλότιμες προσπάθειες δεν αρκούν οι φυσικοί έλεγχοι από τους τελωνειακούς υπαλλήλους.
- Το κόστος για την προμήθεια 5 συστημάτων το 2008 που ανερχόταν σε 9 εκ. € και μάλιστα χρηματοδοτούμενα από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Όταν κι αν ακόμα, χρειάζονταν αυτές οι δαπάνες από τον κρατικό προϋπολογισμό πώς είναι δυνατόν να μην εκτιμηθεί ότι το κράτος χάνει έσοδα μόνο από το λαθρεμπόριο τσιγάρων που ανέρχονται σε 800 εκ. € το χρόνο.

Οι καταστάσεις αυτές δικαιολογούν κάθε σκέψη, για ανικανότητα, ανευθυνότητα αλλά και συμφέροντα ορισμένων.

Θέτουν το ερώτημα πώς μπορεί με τέτοιες συμπεριφορές και πρακτικές να αντιμετωπισθεί το λαθρεμπόριο, να παταχθούν τα κυκλώματα της διαφθοράς που οδήγησαν τη χώρα στη χρεοκοπία.

Σε αυτή την εκκρεμότητα είναι αποφασισμένη να θέσει τέρμα η Κυβέρνηση. Ο Υπουργός Οικονομικών και οι αρμόδιες υπηρεσίες προχωρούν σε άμεσες ενέργειες για σύσταση νέας επιτροπής για νέο διαγωνισμό και έχουν εξασφαλισθεί οι απαραίτητες πιστώσεις για 9 συστήματα ελέγχου με ακτίνες Χ από τον Ειδικό Λογαριασμό των Τελωνείων.

Πέραν όμως από όλα αυτά πρέπει να επιβληθούν κυρώσεις σε όσους είχαν την ευθύνη για τη διαιώνιση αυτής της καταστάσεως που προκάλεσε ανυπολόγιστες ζημιές στην Εθνική Οικονομία και στη Δημόσια Υγεία.

Στο ερώτημα που έθεσε ο κος Σούρλας στο Σ.Δ.Ο.Ε. αν και κατά πόσο μπορεί να αποτραπεί η λαθραία εισαγωγή τσιγάρων στη χώρα μας, ο προϊστάμενος της Γ΄ Υποδιεύθυνσης του Σ.Δ.Ο.Ε. απάντησε:

«Η τοποθέτηση μηχανημάτων ελέγχου X-Ray στα τελωνεία εισαγωγής εμπορευματοκιβωτίων εκτιμούμε ότι θα εξαλείψει ή τουλάχιστον θα περιορίσει σε μεγάλο βαθμό το λαθρεμπόριο των τσιγάρων, των ναρκωτικών, των όπλων κ.λπ. .

Η εγκατάσταση του μηχανήματος και η λειτουργία του από κλιμάκιο Ελλήνων και Αμερικανών κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και αργότερα είχε ως συνέπεια την εξάλειψη του φαινομένου της λαθρεμπορίας τσιγάρων από το χώρο του ΈΤελωνείου Πειραιά.

Το συγκεκριμένο μηχάνημα ήταν ιδιοκτησίας, όπως πληροφορη-

θήκαμε, των Αμερικανικών Υπηρεσιών, οι οποίες το παρέλαβαν για χρήση σε άλλη χώρα την οποία δεν γνωρίζουμε.

Μετά από όλα αυτά ο κος Σούρλας σε Συνέντευξη Τύπου την 06 Ιουνίου 2013 που πραγματοποίησε το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τον έλεγχο του καπνίσματος και τις επιπτώσεις από τα λαθραία τσιγάρα, ζήτησε να ενημερωθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες των τελωνείων για τις ενέργειες που έγιναν για την εγκατάσταση συστημάτων με ακτίνες Χ (X-Ray), για τον έλεγχο φορτηγών και εμπορευματοκιβωτίων. Οι απαντήσεις προκαλούν κατάπληξη όταν διαπιστώνεται ότι παρά το γεγονός ότι οργιάζει η λαθραία εισαγωγή τσιγάρων και ναρκωτικών και άλλων παραποιημένων προϊόντων η διαδικασία προμήθειας συστημάτων ελέγχου εκκρεμεί 20 χρόνια.

5. Λαθρεμπόριο καπνικών: επιπτώσεις σε υγεία - οικονομία

Ανθρώπινο δικαίωμα κατά συνταγματική επιταγή είναι η προστασία της δημόσιας υγείας. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η προσπάθεια πάταξης του λαθρεμπορίου τσιγάρων που εκτός από την απώλεια εσόδων για το Κράτος που ανέρχεται σε 800 εκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο βλάπτει σοβαρά την υγεία.

Από έγγραφο, με επιστημονικές αναλύσεις του Γενικού Χημείου του Κράτους (Χημική Υπηρεσία Σερρών), που εστάλη στη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, προκύπτει ότι:

«...Η κατασκευή των τσιγάρων είναι κακή. Συχνά χρησιμοποιούνται φίλτρα από υλικά κατώτερης ποιότητας από αυτά των νόμιμων προϊόντων. Όλα τα φίλτρα των παραποιημένων υστερούν πολύ στην

τεχνολογία σχεδιασμού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αυξάνονται πολύ οι περιεκτικότητες πίσσας, νικοτίνης και ιδίως μονοξειδίου του άνθρακα (από 20-40% για το τελευταίο), που εισπνέει ο καπνιστής σε σχέση με αυτές που εισπνέει από το κάπνισμα των αντίστοιχων νομίμων σημάτων. Άγνωστες είναι και οι συνθήκες υγιεινής στους χώρους αυτών των εργαστηρίων. ...

...Οι περιεκτικότητες πίσσας, νικοτίνης, και μονοξειδίου του άνθρακα που εισπνέει ο καπνιστής σε σχέση με αυτές που αναφέρονται στη σχετική νομοθεσία είναι πολύ αυξημένες. ...».

Για να αντιληφθεί κανείς το μέγεθος του προβλήματος πρέπει να ανατρέξει στα ποσοτικά στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι τα κατασχθέντα τσιγάρα του 2012 ήταν 456 εκατομμύρια τεμάχια.

Στις 14 Μαΐου 2013 διαβιβάστηκε φάκελος στον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος Γρ. Πεπόνη με στοιχεία για το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων και εκείνων από τα οποία προκύπτουν δυσμενείς επιπτώσεις στην Εθνική Οικονομία και την δημόσια Υγεία.

Στη συνέχεια ο Εισαγγελέας Οικονομικού Εγκλήματος, Γρ. Πεπόνης, διαβίβασε αντίγραφα του φακέλου που του αποστείλαμε, στις κατά τόπους υπηρεσίες του ΣΔΟΕ, όπου ζητούσε «να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού εγκλήματος, προβαίνοντες στον εντοπισμό και στη σύλληψη των δραστών, στην κατάσχεση των λαθραίων τσιγάρων-καπνικών προϊόντων καθώς και των μέσων μεταφοράς αυτών, στον εντοπισμό των αποθηκών στοιβάξεως και φυλάξεως των λαθρεμπορευμάτων ως και των σημείων διαθέσεως αυτών (λαϊκές αγορές, πλατείες, λοιπούς κοινόχρηστους ή ιδιωτικούς χώρους).

Σε κάθε περίπτωση δέον όπως εφαρμόζεται η αυτόφωρη διαδικασία εν συνεργασία σχετικώς και όπου δει και με τις οικείες αστυνομικές αρχές και μας υποβάλλετε ανά δίμηνο ενημερωτική κατάσταση με τις σχετικές δικογραφίες που σχηματίσατε».

6. Τοποθέτηση μηχανημάτων x-ray στα τελωνεία εισαγωγής

Στο ερώτημα που έθεσε ο κος Σούρλας στο Σ.Δ.Ο.Ε. αν και κατά πόσο μπορεί να αποτραπεί η λαθραία εισαγωγή τσιγάρων στη χώρα μας, ο προϊστάμενος της Γ' Υποδιεύθυνσης του Σ.Δ.Ο.Ε. απάντησε:

«Η τοποθέτηση μηχανημάτων ελέγχου X-Ray στα τελωνεία εισαγωγής εμπορευματοκιβωτίων εκτιμούμε ότι θα εξαλείψει ή τουλάχιστον θα περιορίσει σε μεγάλο βαθμό το λαθρεμπόριο των τσιγάρων, των ναρκωτικών, των όπλων κ.λπ. .

Η εγκατάσταση του μηχανήματος και η λειτουργία του από κλιμάκιο Ελλήνων και Αμερικανών κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και αργότερα είχε ως συνέπεια την εξάλειψη του φαινομένου της λαθρεμπορίας τσιγάρων από το χώρο του ΈΤελωνείου Πειραιά.

Το συγκεκριμένο μηχάνημα ήταν ιδιοκτησίας, όπως πληροφορηθήκαμε, των Αμερικανικών Υπηρεσιών, οι οποίες το παρέλαβαν για χρήση σε άλλη χώρα την οποία δεν γνωρίζουμε.

Μετά από όλα αυτά ο κος Σούρλας σε Συνέντευξη Τύπου την 06 Ιουνίου 2013 που πραγματοποίησε το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για τον έλεγχο του καπνίσματος και τις επιπτώσεις από τα λαθραία τσιγάρα, ζήτησε να ενημερωθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες των τελωνείων για τις ενέργειες που έγιναν για την εγκατάσταση συστημάτων με ακτίνες X (X-Ray), για τον έλεγχο φορτηγών και εμπορευματοκιβωτίων. Οι απαντήσεις προκαλούν κατάπληξη όταν διαπιστώνεται ότι παρά το γεγονός ότι οργιάζει η λαθραία εισαγωγή τσιγάρων και ναρκωτικών και άλλων παραπονημένων προϊόντων η διαδικασία προμήθειας συστημάτων ελέγχου εκκρεμεί 20 χρόνια.

7. Διαφάνεια και νομιμότητα στα Μ.Μ.Ε.

Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, θεώρησε επιβεβλημένο να ενημερωθεί για τη λειτουργία του τμήματος Διαφάνειας των Μ.Μ.Ε. που διασφαλίζει τη νομιμότητα. Το Τμήμα Ελέγχου Διαφάνειας που επικουρεί τη λειτουργία του Ε.Σ.Ρ. έχει ως αντικείμενο εργασιών: α) την τήρηση του Μητρώου Επιχειρήσεων Μ.Μ.Ε., που προβλέπεται στο άρθρο 10^α του Π.Δ/τος 213/1995 και β) την εκτέλεση όλων των ελεγκτικών και λοιπών εργασιών που προβλέπονται στο Π.Δ. 310/1995. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το ως άνω Π.Δ. το Τμήμα Ελέγχου Διαφάνειας έχει αρμοδιότητες που δεν μπορούν να ασκηθούν είτε διότι δεν εξεδόθησαν οι υπουργικές αποφάσεις για την «ενεργοποίηση» των διατάξεών του, είτε διότι προσκρούουν σε άλλες διατάξεις δικαίου (όπως τις διατάξεις περί φορολογικού απορρήτου) ή διότι δεν υφίστανται διεθνείς ή διμερείς συμβάσεις που να επιτρέπουν την απευθείας εκζήτηση στοιχείων από αλλοδαπές αρχές για τους λόγους που επιβάλλει το Π.Δ.

Από το 1987 έως σήμερα έχουν εκδοθεί περί τα έντεκα βασικά νομοθέτηματα που ρυθμίζουν την εν γένει λειτουργία των ηλεκτρονικών Μ.Μ.Ε. και τις αρμοδιότητες της εποπτεύουσας αρχής (Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης), χωρίς μέχρι σήμερα να έχει γίνει κωδικοποίηση των σχετικών διατάξεων. Η τυπική φράση με την οποία κλείνει κάθε νεότερο νομοθέτημα, δηλαδή ότι «Κάθε αντίθετη διάταξη προς τις διατάξεις του παρόντος καταργείται» έχει δημιουργήσει **ασάφεια** σε σχέση με τις ισχύουσες διατάξεις και, συνέπεια αυτής, **ανασφάλεια δικαίου**. Τα προβλήματα στην εφαρμογή της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας επιτείνονται από το γεγονός ότι, ενίοτε, **«αγνοούνται»** ρυθμίσεις του κοινοτικού και του εσωτερικού δικαίου με αποτέλεσμα ο εφαρμοστής του νόμου να αναγκάζεται να καταφύγει σε, όχι πάντα επιτυχείς, ερμηνείες.

Αρμόδια αρχή για τον έλεγχο των ΜΜΕ και για την χορήγηση αδειών λειτουργίας στους ιδιωτικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς αλλά και για τον έλεγχο της τήρησης της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τα ιδιωτικά ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά κανάλια είναι το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο το οποίο ιδρύθηκε το 1989 και αποτελεί μία από τις πρώτες **ανεξάρτητες αρχές** στην Ελλάδα.

Μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Ε.Σ.Ρ. περιλαμβάνεται και η τήρηση Μητρώου Επιχειρήσεων Μ.Μ.Ε. μέσα στο οποίο καταχωρούνται σε ειδικές μερίδες στοιχεία αναφορικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των εταιρειών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης καθώς και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο χώρο των Μ.Μ.Ε.

Από τη μελέτη των στοιχείων του νομοθετικού πλαισίου που καθορίζει τη λειτουργία των Μ.Μ.Ε. και από την ενημέρωση από το προεδρείο του Ε.Σ.Ρ. κατά τη συνάντησή μας στις 10-5-2013 επιβεβαιώθηκε αυτό που αναφέρει η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής: «Δυστυχώς κυριαρχεί καθεστώς ανομίας και αδιαφάνεια στη λειτουργία των Μ.Μ.Ε.».

Συγκεκριμένα από το 1995 δηλαδή επί δεκαοκτώ χρόνια:

- Δεν γίνεται διασταύρωση των στοιχείων που υποβάλλονται από τις επιχειρήσεις των Μ.Μ.Ε. με αυτά που αποστέλλονται από άλλες δημόσιες αρχές για την ύπαρξη ασυμβίβαστων ιδιοτήτων.
- Δεν διενεργείται οικονομικός έλεγχος στις επιχειρήσεις των Μ.Μ.Ε. και δεν υποβάλλονται εισηγήσεις στο Τμήμα Διαφάνειας του ΕΣΡ, γιατί δεν εκδόθηκε μέχρι σήμερα Υπουργική Απόφαση που βάσει του Ν. 2328/1995 θα καθορίζει τις αμοιβές των ελεγκτών!!!

- Δεν συντάσσονται ετήσιες εκθέσεις από το ΕΣΡ για κάθε επιχείρηση ξεχωριστά και επομένως καθίσταται ανέφικτη η καταχώρηση στοιχείων στο Μητρώο Επιχειρήσεων Μ.Μ.Ε.
- Από το 2005 καταργήθηκε η Υπουργική Απόφαση (Ν.2310/2005) που προέβλεπε ότι επιχείρηση πριν την υπογραφή της σύμβασης όφειλε να υποβάλει αίτηση για έκδοση πιστοποιητικού για τον έλεγχο ασυμβιβάστων και απαιτείται πλέον μόνο μια υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου.
- Από το 2007 δεν τηρείται Μητρώο Επιχειρήσεων που συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις από το Ε.Σ.Ρ. Έχει καταργηθεί με την υπουργική απόφαση (ΦΕΚ Β΄1673/23-8-2007).

Και συμβαίνουν όλα αυτά, ενώ:

- ◆ **Οι πολιτικοί αρχηγοί υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας** στις 15/12/2009 αποφάσισαν να γίνει συζήτηση στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής και να υποβληθούν προτάσεις για θέματα λειτουργίας και ελέγχου των Μ.Μ.Ε. Η Επιτροπή κάλεσε σε ακροάσεις τους αρμόδιους και εμπλεκόμενους με το πρόβλημα φορείς σε οκτώ συνεδριάσεις. Υπέβαλε προτάσεις για «να δοθεί τέλος στο καθεστώς ανομίας και αδιαφάνειας που κυριαρχεί στη λειτουργία των Μ.Μ.Ε. και να μπει τάξη στις αυθαιρεσίες» αλλά δυστυχώς όμως δεν ελήφθησαν υπόψη από την εκτελεστική εξουσία.
- ◆ **Η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας** στη με αριθ. 3578/2010 απόφασή της, έκρινε μεταξύ άλλων ότι: «η ίδρυση και η λειτουργία παρανόμως τηλεοπτικών σταθμών αντίκειται στο Σύνταγμα, από το οποίο απορρέει η υποχρέωση του κράτους για την πιστή εφαρμογή των νόμων και της αρχής της ισότητας. Η επ' αόριστον ανοχή της λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών, οι οποίοι ιδρύθηκαν και λειτούργησαν πα-

ρανόμως, αντίκειται προς το Σύνταγμα. Πρώτον μεν αντιβαίνει προς την θεμελιώδη συνταγματική αρχή του Κράτους Δικαίου, από την οποία απορρέει η υποχρέωση του Κράτους να εγγυάται υπέρ των πολιτών των πιστή εφαρμογή του νόμου και να προασπίζει τα δημόσια αγαθά. Τούτο επιτυγχάνεται με την αποτελεσματική λειτουργία των κρατικών υπηρεσιών εφαρμογής και επιβολής του νόμου. Έτσι διαφυλάσσεται το κύρος του νόμου και επιβεβαιώνεται η εμπιστοσύνη των πολιτών στην έννομη τάξη, που πρέπει να γίνεται από όλους σεβαστή. Δεύτερον δε, η επίμαχη ρύθμιση αντιβαίνει προς την συνταγματική αρχή της ισότητας. Διότι θέτει τα πρόσωπα εκείνα, τα οποία, ενώ είχαν την πραγματική δυνατότητα και την βούληση να ιδρύσουν τηλεοπτικό σταθμό, δεν το έπραξαν όμως αυθαιρέτως και δεν παρέβησαν τον νόμο, σε εξόχως μειονεκτική μοίρα σε σχέση με τα πρόσωπα, τα οποία, με την αυθαίρετη κατάληψη ραδιοσυχνότητας, ίδρυσαν παρανόμως, χωρίς δηλαδή άδεια, τηλεοπτικό σταθμό. Πράγματι, τα τελευταία αυτά πρόσωπα νέμονται τομέα της αγοράς τηλεοπτικών υπηρεσιών, η λειτουργία της οποίας μάλιστα συνδέεται με την, καίριας σημασίας σε μία δημοκρατική πολιτεία, άσκηση των δικαιωμάτων του πληροφορείν και του πληροφορείσθαι».

- ♦ **Στις ετήσιες εκθέσεις του ΕΣΡ** και όπως τόνισε ο Πρόεδρος του ΕΣΡ, η χορήγηση αδειών θα συνέβαλε ουσιαστικά στην πλήρη καταγραφή όσων δραστηριοποιούνται στο χώρο των Μ.Μ.Ε., θα αποσαφήνιζε το ραδιοτηλεοπτικό πεδίο και θα καταστόυσε την εποπτεία και τον έλεγχο των ραδιοφωνικών, τηλεοπτικών και λοιπών επιχειρήσεων αποτελεσματικότερο.

Ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, Σίμος Κεδίκογλου μετά τη συνάντη-

σή μας για την ευρεία συζήτηση για το επίμαχο αυτό ζήτημα, δήλωσε : «Η κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να θέσει τέρμα σε μια εικοσάχρονη εκκρεμότητα -παγκόσμια πρωτοτυπία- σχετικά με τη νομιμότητα της λειτουργίας των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών. Επιτακτική είναι η ανάγκη για διαφάνεια στα Μ.Μ.Ε. και ειδικότερα στα οικονομικά τους. Έχει ξεκινήσει διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς και σύντομα θα αρχίσει και με τα πολιτικά κόμματα προκειμένου να προωθηθεί το νομοθετικό πλαίσιο».

Η δήλωση αυτή του κ. Κεδίκογλου που εμπεριέχει στοιχεία ειλικρίνειας για τη διαιώνιση μίας απαράδεκτης κατάστασης αλλά και αποφασιστικότητας να βάλει τάξη η Κυβέρνηση στο ραδιοτηλεοπτικό πεδίο και να επικρατήσει η νομιμότητα και η διαφάνεια με τη χορήγηση αδειών, προκαλεί ικανοποίηση αλλά ο φάκελος θα παραμείνει ανοιχτός μέχρι την υλοποίηση των αποφάσεων.

8. Παραγραφή οικονομικών εγκλημάτων λόγω αναβολών

Στη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, έχουν φθάσει πολλές καταγγελίες πολιτών αναφερόμενες σε οικονομικά εγκλήματα, που διαπράττονται από διάφορους εις βάρος του ελληνικού δημοσίου και παραγράφονται λόγω πολλών αναβολών των δικών.

Σύμφωνα με το άρθρο 349 του ΚΠΔ, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το άρθρο 22 του ν. 4055/2012, το δικαστήριο «μπορεί να διατάξει μόνο μια φορά την αναβολή της δίκης με πρόταση του Εισαγγελέα ή αυτεπάγγελτα, λόγω ανωτέρας βίας» και μέχρι τρεις μήνες, «μια δε

μόνο φορά για λόγους υγείας ή λόγους ανωτέρας βίας» με αίτημα κάποιου από τους διαδίκους της δίκης για 15 το πολύ ημέρες. «Δεύτερη αναβολή μπορεί να δοθεί για τους ίδιους ως άνω λόγους... Κάθε άλλη αναβολή απαγορεύεται και το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη διακοπή... και μέχρι τρεις φορές... σε ρητή δικάσιμο (αρθρ. 349, παρ:1-5).

Παρά τις σαφείς αυτές διατάξεις του νόμου παρουσιάστηκαν σε πολλές υποθέσεις και μάλιστα οικονομικών εγκλημάτων πολύ περισσότερες από τις επιτρεπόμενες αναβολές με αποτέλεσμα να παραγραφούν τα αδικήματα σε επιδικία και να προκληθούν τεράστιες ζημιές σε βάρος του Δημοσίου.

Οι κατωτέρω αναφερόμενες ενδεικτικά περιπτώσεις αποδεικνύουν το ανωτέρω επισημαινόμενο και καταδεικνύουν την έκταση του προβλήματος.

- Αδίκημα που έγινε το 2001 και που ζημίωσε το Ελληνικό Δημόσιο δύο και πλέον εκατομμύρια ευρώ οδηγήθηκε στα δικαστήρια ύστερα από 12 χρόνια, δεν παρέστη μάλιστα ως πολιτικώς ενάγων το Ελληνικό Δημόσιο και παραγράφηκε.
- Αδίκημα που διαπράχθηκε κατά τα έτη 1998-2004, που ζημίωσε το ΙΚΑ πάνω από τέσσερα εκατομμύρια ευρώ και που παρέμεινε στο στάδιο της ανακρίσεως επί 3,5 χρόνια (Νοέμβριος 2006-2010), οδηγήθηκε προς κρίση τον Ιούνιο του 2013 ύστερα από πολλές αναβολές και έγινε δεκτό ότι ήταν παραγεγραμμένο από το 2011
- Στο Εφετείο Αθηνών τα αδικαστα κακουργήματα, πολλά από τα οποία είναι οικονομικά εγκλήματα, αγγίζουν τα 5.500 και για πολλά από αυτά υπάρχει ο κίνδυνος της παραγραφής. Σώρευση μεγάλου αριθμού αδικαστων υποθέσεων οικονομικών εγκλημάτων υπάρχει και σε όλα τα ποινικά δικαστήρια της χώρας με την ίδια πιθανότητα παραγραφής.

Κινδυνεύουν δε, να παραγραφούν και:

- Τα αδικήματα που φέρονται ότι διαπράχθηκαν κατά την υπογραφή της σύμβασης για την προμήθεια ψηφιακών κέντρων του ΟΤΕ και για τα οποία κατηγορούνται πολιτικοί και ιδιώτες.
- Φορολογικά αδικήματα που διαπράχθηκαν το 2003 και ζημίωσαν το Ελληνικό Δημόσιο, σχεδόν τέσσερα εκατομμύρια ευρώ.
- Αδικήματα πολλών από τις 184 offshore επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο Κρανίδι.
- Σε δημοσίευμα εφημερίδας που αναφέρεται σε καταγγελία του Δημάρχου Αθηναίων αναγράφεται ότι υπάλληλος του Δήμου Αθηναίων που συνελήφθη επ' αυτοφώρω να χρηματίζεται και δύο ακόμη συγκατηγορούμενοί του, έλαβαν εννέα αναβολές μέσα σε δύο χρόνια, από τις οποίες οι πέντε για κώλυμα του συνηγόρου τους, με αποτέλεσμα ο Δήμαρχος στην καταγγελία του να «θέτει ζητήματα λειτουργίας της Ποινικής Δικαιοσύνης» και να «θέτει θέμα ατιμωρησίας στο Δημόσιο».

Οι βάσιμες αυτές και συγκεκριμένες καταγγελίες, αλλά και πιθανότατα πολλές άλλες περιπτώσεις που δεν δημοσιοποιήθηκαν, ανάγκασαν τη Γραμματεία να θέσει το πρόβλημα ενώπιων των αρμόδιων αρχών και να ζητήσει τη λήψη των επιβαλλόμενων μέτρων.

Ειδικότερα:

- 1) Στον αρμόδιο για τα οικονομικά εγκλήματα Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, κ. Νικόλαο Παντελή απέστειλε την υπ. αριθμ. πρωτ: 659/14-06-2013 επιστολή του ο Γενικός Γραμματέας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Γεώργιος Σούρλας, στην οποία επισημαίνει το πρόβλημα της παραγραφής των οικονομικών εγκλημάτων λόγω αναβολών και για την απόδειξη

της έκτασής του, ζητά ενημέρωση για τον αριθμό των υποθέσεων που παραγράφηκαν την τελευταία πενταετία μετά από αναβολές που δόθηκαν από τα δικαστήρια.

- 2) Στον Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Χαράλαμπο Αθανασίου, απέστειλε την από 2 Ιουλίου 2013 επιστολή του, στην οποία αναφέρεται στις ανωτέρω σημειούμενες περιπτώσεις παραγραφής που συντελέστηκαν και σε εκείνες που κινδυνεύουν να παραγραφούν, επισημαίνει την σοβαρότητα του προβλήματος και τις οικονομικές του επιπτώσεις εις βάρος και του Ελληνικού Δημοσίου, ιδιαίτερα κατά την περίοδο της μεγάλης οικονομικής κρίσης, που διέρχεται η χώρα μας και ζητεί την λήψη των επιβαλλόμενων μέτρων για να τεθεί τέλος στη μάστιγα αυτή της παραγραφής και των οικονομικών αδικημάτων, που πολύ πιθανά αφορούν αδιαφανείς συναλλαγές και αξιόποινες συμπεριφορές και προσβάλλουν και τα ανθρώπινα δικαιώματα και κυρίως την ίση μεταχείριση των Ελλήνων πολιτών.

9. Διαφάνεια στο χώρο της υγείας

Στην ημερίδα που συνδιοργάνωσε η Γ.Γ. Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων με το Υπουργείο Υγείας, με θέμα Διαφάνεια και Δεοντολογία στο χώρο της Υγείας, στις 19-06-2013, κατατέθηκαν στοιχεία που απεικονίζουν την έκταση της διαφθοράς αλλά και προτάσεις για την ανάταξη της βαρειάς κατάστασης στον ευαίσθητο αυτό χώρο.

Χρηματισμός γιατρών, διαβλητές διαδικασίες προμηθειών, υπερτιμολογήσεις ιατρικών μηχανημάτων, υπερσυνταγογραφήσεις και

πολυφαρμακεία, διάθεση φαρμάκων σε πολλαπλάσιες τιμές από εκείνες των άλλων χωρών, είναι μερικά από τα στοιχεία που συνθέτουν την θλιβερή εικόνα της διαφθοράς και της διαπλοκής στο χώρο της υγείας.

Διαπιστώθηκε ότι ακόμη και σε μια περίοδο πρωτοφανούς οικονομικής κρίσεως ορισμένοι κοινωνικά ανάλγητοι συνεχίζουν αδίστακτα να κερδοσκοπούν και μάλιστα στον ευαίσθητο τομέα της υγείας απέναντι σε εκείνους που δίνουν μάχη για τη ζωή και εκείνους που προσπαθούν να κρατήσουν ζωντανά τα ασφαλιστικά ταμεία.

Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένες περιπτώσεις από τις οποίες προκύπτουν ότι:

- Ραδιοφάρμακο που εισάγεται στην τιμή των 623 ευρώ διατίθεται στους ασθενείς έναντι 3300 ευρώ στην Ελλάδα ενώ στη Γαλλία με 1087 ευρώ.
- Ραδιοφάρμακο που εισάγεται στην τιμή των 238 ευρώ διατίθεται στην Ελλάδα έναντι 3000 ευρώ ενώ στο εξωτερικό με 1000 ευρώ. Ακόμη και σ' αυτά που παράγονται η διαφορά είναι πολλαπλάσια.
- Ραδιοφάρμακο που παράγεται στην Ελλάδα διατίθενται στα εργαστήρια στην τιμή των 700-850 ευρώ ενώ στην Ευρώπη έναντι 200-250 ευρώ.

Υπερτιμολόγηση 2.000% ή 45 φορές μεγαλύτερες τιμές: Εταιρεία προμηθεύτηκε από την Ισπανία μηχάνημα που η πραγματική του αξία ανερχόταν σε 4 εκ. δρχ. Με τιμολόγιο όμως που εξέδωσε offshore εταιρεία στα νησιά Μαν τιμολογήθηκε στα 174 εκ. δρχ. Βάσει αυτού του τιμολογίου πήρε επιδότηση 79 εκ. δρχ. Δηλαδή πλήρωσε το μηχάνημα 4 εκ. δρχ. και καρπώθηκε 75 εκ., τόσο απλά!

Ακριβότερα ιατρικά μηχανήματα κατά 400%: Μηχανική βαλβίδα καρδιάς ενώ το πραγματικό κόστος αγοράς όπως προκύπτει από το τι-

μολόγιο ανέρχονταν σε 1.225 ευρώ η ίδια η βαλβίδα στη συνέχεια τιμολογήθηκε από offshore εταιρεία και την προμήθευσαν στα νοσοκομεία έναντι 5.450 ευρώ. Το ίδιο έγινε και με εκατοντάδες άλλα μηχανήματα.

Μια από τις μεγάλες παθογένειες είναι τα ζητήματα των προμηθειών. Την εικόνα της κατάστασης που επικρατεί στο σύστημα προμηθειών στο χώρο της δημόσιας υγείας παρουσίασε ο Πρόεδρος της Επιτροπής Προμηθειών Υγείας, τονίζοντας μεταξύ άλλων:

«Σήμερα, εν έτη 2013 τα 82 ενοποιημένα δημόσια νοσοκομεία της χώρας πραγματοποιούν, 6.600 διαγωνισμούς που αφορούν στο πρόγραμμα προμηθειών του 2011.

Ένα πρόγραμμα για ιατροτεχνολογικά προϊόντα και υπηρεσίες, συνολικού προϋπολογισμού 1 δις 450 εκατομμυρίων ευρώ, χωρίς τα φάρμακα αξίας περίπου 800 εκατομμυρίων ευρώ.

Τώρα, βέβαια, πώς συμβαίνει το έτος 2013, που το σύστημα υγείας θα έπρεπε να ολοκληρώνει τον προγραμματισμό του 2014, να τρέχει διαγωνισμούς του 2011, αυτό συμπεραίνουμε ότι είναι η πρώτη μεγάλη παθογένεια του συστήματος. ...

Ένα σύστημα προμηθειών που δημιουργεί καθυστερήσεις και αρρυθμίες. Δημιουργεί αδυναμία προσαρμογής σε λογιστικά πρότυπα, διπλογραφικό σύστημα, αναλυτική λογιστική. Δημιουργεί ετεροχρονισμούς. Δημιουργεί «ευκαιρίες» για κάποιους για αθέμιτο ανταγωνισμό, εναρμονισμένες πρακτικές, καρτέλ. Ένα σύστημα που αυξάνει αντί να μειώνει το κόστος.....».

Το Παγκόσμιο Βαρόμετρο της Διαφθοράς το 2013 στην έρευνά του αναφέρει για την κατάσταση στον χώρο της υγείας στην Ελλάδα, ότι σχεδόν **1 στους 4 πολίτες (23%) δηλώνει ότι έδωσε φακελάκι κατά την επαφή τους με ιατρική υπηρεσία**, στοιχείο που επιβεβαιώνεται και από την «Εθνική Έρευνα για τη Διαφθορά στην Ελλάδα 2012», της Διεθνούς Διαφάνειας-Ελλάδος.

*Το ουσιαστικότερο μήνυμα που δίνει το φετινό Βαρόμετρο προέρχεται από τη στάση των πολιτών. Ολοένα και περισσότεροι πολίτες -**το 84% όσων ρωτήθηκαν στην Ελλάδα-**, δηλώνουν διατεθειμένοι να **αντιδράσουν στη διαφθορά καταγγέλλοντας περιστατικά.***

Κατέστη σαφές από όλους τους συμμετέχοντες στην ημερίδα πολιτικούς, λειτουργούς της υγείας, επαγγελματίες στο χώρο, ειδικοί επιστήμονες ότι:

Επιβάλλεται να θωρακίσουμε το χώρο της υγείας και να τον προστατεύσουμε από τους επίορκους, τους ασυνείδητους και τα πάσης φύσεως κυκλώματα που δεν ορρωδούν προ ουδενός, ακόμα και αν πρόκειται για θέματα ζωής και θανάτου. Όλοι αυτοί που ρίχνουν βαριά τη σκιά τους στον ευαίσθητο αυτό χώρο, δεν έχουν καμία θέση ανάμεσα στους λειτουργούς της υγείας που δίνουν αγώνες με ανιδιοτέλεια, αυταπάρνηση και που στέκονται απέναντι στον άρρωστο με αίσθημα ευθύνης και ανθρωπισμού.

Η διαφθορά, η κρίση μπορούν να αντιμετωπισθούν με ένα εθνικό σχέδιο στον πυρήνα του οποίου θα βρίσκονται η διαφάνεια και η δεοντολογία.

Η δεοντολογία δηλαδή το σύστημα ηθικών κανόνων και αρχών.

Το καθήκον και η ηθική εντολή που επιτάσσει στον άνθρωπο τι οφείλει να κάνει ή να παραλείψει στη ζωή του.

Η δεοντολογία, ο κώδικας δεοντολογίας είναι εκείνος που θα προσδιορίσει τη θέση σου απέναντι στον εαυτό του, στον συνάδελφό του, στον συνεργάτη του, στους ασθενείς, στην κοινωνία.

Ο κώδικας θεσπίζει αρχές, κανόνες, διαδικασίες σε κλάδους κοινωνικές ομάδες βάσει του δικαίου.

Ο κώδικας δεοντολογίας προσδιορίζει το πλαίσιο του άγραφου δικαίου αλλά και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το γραπτό δίκαιο.

Αντίδοτο της διαφθοράς είναι η διαφάνεια.

Η διαφάνεια αποτελεί βασική αρχή και προϋπόθεση του κράτους δικαίου και της διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος, η οποία πρέπει να διέπει το σύνολο του δημοσίου βίου, αλλά ιδιαίτερα του τομέα της υγείας.

Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων δεν περιορίστηκε μόνο στην διαβίβαση φακέλου του οποίου έγινε αποδέκτης, στον πρόεδρο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, με στοιχεία και αντίγραφα τιμολογίων από τα οποία προκύπτει ότι φάρμακα που προμηθεύονται οι ασθενείς στην Ελλάδα είναι σε πολλαπλάσιες τιμές σε σχέση με εκείνες που εισάγονται ή διατίθενται στο εξωτερικό, αλλά προχώρησε και σε προτάσεις όπως:

Η ανάρτηση στο διαδίκτυο των τιμών των φαρμάκων, εμφυτευμάτων, ορθοπεδικών, καρδιολογικών συσκευών και άλλων που διατίθενται στην Ελλάδα και των αντίστοιχων τιμών στο εξωτερικό θα δώσει τη λύση, την απάντηση στην κερδοσκοπία και την εκμετάλλευση.

Επιβάλλεται η αυστηροποίηση της νομοθεσίας. Αδικήματα να αναχθούν σε κακουργήματα ποιοτικά και όχι ποσοτικά. Να λειτουργήσουν τα πειθαρχικά συμβούλια, των οποίων στην σύνθεση να μην είναι η πλειοψηφία συναδέλφων αυτών που παραπέμπονται, ριζική αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός του συστήματος προμηθειών.

Γενικότερα στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης κατά την διαφθοράς που συνέταξε η Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων εντάσσεται εξειδικευμένο πρόγραμμα που αφορά τον τομέα της υγείας και που καλείται να υλοποιήσει η πολιτική ηγεσία του οικείου Υπουργείου σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και την αρωγή όλων των αρμοδίων αρχών.

Η εκτίμηση είναι ότι βάσιμα προσδοκάται αν όχι εξάλειψη αλλά μείωση της διαφθοράς γιατί υπάρχουν πλέον οι προϋποθέσεις που εί-

ναι η πολιτική βούληση, εθνικό σχέδιο και φορείς αποφασισμένοι να συγκρουστούν μετωπικά με τους διαπλεκόμενους.

Η αισιοδοξία ενισχύεται από το γεγονός ότι οι πολίτες είναι αποφασισμένοι περισσότερο από κάθε άλλη φορά να αντιδράσουν, να καταγγείλουν εκβιασμούς, προτάσεις χρηματισμού. Είναι προφανές ότι είναι απαραίτητη η συνδρομή των πολιτών, ότι πρέπει να αντισταθούν στην διάπραξη εγκλήματος γιατί περί εγκλήματος πρόκειται, όταν συμπράττουν τα δύο μέρη, ο δωροδοκός και ο χρηματιζόμενος.

10. Κληροδοτήματα

Ένας Εθνικός Θησαυρός και πλούτος κοινωνικής ευαισθησίας και ανθρωπιάς, παραμένει βυθισμένος στη γραφειοκρατία και στην αδιαφορία, βορά διάφορων επιτήδειων και κυκλωμάτων που τον εκμεταλλεύονται προς ιδίον όφελος.

Περίπου 15.000 κοινωφελείς περιουσίες, κληροδοτήματα, ιδρύματα κλπ., των οποίων η αξία υπερβαίνει τα 10 δις €, βρίσκονται, στη μεγάλη τους πλειοψηφία αν όχι καθ' ολοκληρία, σε μια κατάσταση Συναγματικής αταξίας, παρανομίας, κακοδιαχείρισης και αδιαφάνειας.

Με την κατάσταση που επικρατεί είναι ανέφικτη η αξιοποίηση, όταν επί παραδείγματι για τις σχολάζουσες κληρονομίες, που ανέρχονται περίπου στις 3.000 και η αξία τους εκτιμάται στα 4 δις €, η εκκαθάρισή τους, με τους σημερινούς ρυθμούς, θα διαρκέσει από 10 έως 30 χρόνια!

Όταν ακίνητα παραμένουν αναξιοποίητα, όπως:

Στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης υπάρχουν 120 ακίνητα από κληροδοτήματα, 66 κενά, 54 μισθωμένα που σε πολλά εξ

αυτών οι συνιδιοκτήτες δεν καταβάλλουν το μίσθωμα στο Πανεπιστήμιο. Το Πανεπιστήμιο νοικιάζει κτίρια για στέγαση 5 σχολών, έναντι του ποσού των 2.00.000 € το χρόνο και εισπράττει από τα δικά του 400.000 €.

Το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο διαθέτει 20 κληροδοτήματα αξίας 128 εκατ. €. 12 χρόνια πέρασαν και το κληροδοτήμα ξενοδοχείο "Magestic" στην Πανεπιστημίου και ακόμη δεν ολοκληρώθηκε η ανακαίνιση.

Όλα αυτά έχουν ως συνέπεια την απώλεια εκατομμυρίων Ευρώ για τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την μη εκτέλεση κοινωφελών έργων και σκοπών (Το υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης, αξιοποίησης και εποπτείας είναι αναχρονιστικό, ακατάλληλο και αναποτελεσματικό. Ο σχετικός αναγκαστικός Νόμος (2039/1939) που διέπει τα εθνικά Κληροδοτήματα είναι αδύνατον να ανταποκριθεί στις σημερινές απαιτήσεις, καθώς απηχεί μια πραγματικότητα προηγούμενων δεκαετιών.

Το υφιστάμενο πλαίσιο διαχείρισης, αξιοποίησης και εποπτείας είναι αναχρονιστικό, ακατάλληλο και αναποτελεσματικό. Ο σχετικός αναγκαστικός Νόμος (2039/1939) που διέπει τα εθνικά Κληροδοτήματα είναι αδύνατον να ανταποκριθεί στις σημερινές απαιτήσεις, καθώς απηχεί μία πραγματικότητα προηγούμενων δεκαετιών.

Το ζήτημα των Εθνικών Κληροδοτημάτων έχει απασχολήσει την Ειδική Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, ήδη από το 1998 και πρόσφατα, το 2011, απασχόλησε μάλιστα και τον Συντακτικό Νομοθέτη:

Με το Ψήφισμα της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (ΦΕΚ Α' 84/2001), προστέθηκε τρίτη παράγραφος στο άρθρο 109 του Συντάγματος που προβλέπει ότι *«Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη σύνταξη μητρώου κληροδοτημάτων γενικά και ανά περιφέρεια, την καταγραφή και ταξινόμηση των περιουσιακών τους στοιχείων, τη διοίκηση και δια-*

χείριση του κάθε κληροδοτήματος σύμφωνα με τη βούληση του διαθέτη ή δωρητή και κάθε άλλο συναφές ζήτημα».

Ωστόσο, παρότι κατά το παρελθόν είχαν συγκροτηθεί αρκετές σχετικές νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, κανένα σχέδιο νόμου δεν είχε προωθηθεί για ψήφιση στη Βουλή μέχρι σήμερα.

Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας ασχολήθηκε επισταμένως με το ζήτημα των κοινωφελών περιουσιών, με έμφαση στην αξιοποίησή τους κατά τρόπο διαφανή και σύννομο και αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου των κοινωφελών περιουσιών. Με την ανάρτηση στο διαδίκτυο:

- Των περιουσιακών στοιχείων και της πραγματικής βούλησης του διαθέτη
- Των ετήσιων προϋπολογισμών και απολογισμών
- Των αποφάσεων που λαμβάνονται στα όργανα διοίκησης
- Των προκηρύξεων των υποτροφιών και όλων των διαδικασιών αξιολόγησης υποψηφίων και επιλογής των υποτρόφων.

Με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις 27-2-2013 πραγματοποιήθηκε με τον αρμόδιο αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών Χρ. Σταϊκούρα και του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας Αβραάμ Γούναρη.

Μετά τη συζήτηση και την ανταλλαγή απόψεων η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών ανακοίνωσε ότι έχει καταρτιστεί νομοσχέδιο, το οποίο σύντομα θα κατατεθεί στη Βουλή, που αντιμετωπίζει όλες αυτές τις δυσλειτουργίες και εξασφαλίζει την αξιοποίηση των κοινωφελών περιουσιών. Μετά από την ανακοίνωση αυτή εκφράσθηκε η ικανοποίηση για την προώθηση του νομοσχεδίου που βάσιμα εκτιμάται ότι θα θέσει τέρμα σε εκκρεμότητες δεκαετιών για την αξιοποίηση περιουσιών που καταλείπονται για εκτέλεση κοινωφελών σκοπών.

Ήδη, νομοσχέδιο που εκπονήθηκε από ειδική νομοπαρασκευαστική επιτροπή που συγκροτήθηκε στο Υπουργείο Οικονομικών, βρίσκεται προς ψήφιση στο Ελληνικό Κοινοβούλιο, δίνοντας τέλος σε μία κατάσταση αδιαφάνειας και ανομίας.

11. Η δωροδοκία πολυεθνικών στην Ελλάδα

Η επιβολή προστίμων σε πολυεθνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και προωθούν τα προϊόντα τους δωροδοκώντας Έλληνες που έχουν έμμισθη σχέση εργασίας με το Δημόσιο, ήρθε να επιβεβαιώσει κατά τρόπο κατηγορηματικό αυτό που αποτελούσε αντικείμενο ευρέων συζητήσεων και δημοσιευμάτων.

Πρόκειται για κυκλώματα διαφθοράς που επιβάρυναν το Ελληνικό Δημόσιο και συνετέλεσαν στην κατάρρευση της Εθνικής Οικονομίας. Πρόκειται για εταιρείες που ήταν στο απυρόβλητο αλλά και υπεράνω υποψίας λόγω της θέσεως ισχύος και πρόσβασης στον κρατικό μηχανισμό και της διεθνούς επιρροής που διαθέτουν.

Οι διωκτικές και δικαστικές αρχές δυστυχώς δεν κατέστη εφικτό να διερευνήσουν και να επιβάλλουν κυρώσεις σε πολυεθνικές εταιρείες που δωροδοκούσαν. Ήρθε όμως το Ποινικό Τμήμα του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Ουάσιγκτον και επέβαλλε πρόστιμα τον Απρίλιο του 2011 σε πολλές πολυεθνικές για δωροδοκία στην Ελλάδα.

Τα ζητήματα αυτά αποτέλεσαν αντικείμενο της έκθεσης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) τον Ιούνιο του 2012.

Η έκθεση που αφορά την Ελλάδα καθορίστηκε από ομάδα εργασίας για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και διατυπώνει συστάσεις

σχετικά με την εφαρμογή και την επιβολή εκ μέρους της Ελλάδας της Συνθήκης για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αλλοδαπών δημοσίων υπαλλήλων σε διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές και των συναφών επίσημων πράξεων.

Ο Ο.Ο.Σ.Α. στην έκθεσή του (Ιούνιος 2012) αναφέρθηκε σε πρόστιμα 350 εκ. δολαρίων που επέβαλαν οι δικαστικές αρχές των Η.Π.Α. τα τελευταία δύο χρόνια σε πέντε (5) πολυεθνικές Εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Πρόκειται για εταιρείες που δωροδοκούσαν Έλληνες λειτουργούς προκειμένου να προωθήσουν σε οργανισμούς του Ελληνικού Δημοσίου τα προϊόντα τους, φαρμακευτικά, ορθοπεδικά, ιατρικές συσκευές, αυτοκινητοβιομηχανίας και τηλεπικοινωνίας. Ωστόσο όμως στην Ελλάδα οι ενδιάμεσοι και τελικοί αποδέκτες παρέμειναν ατιμώρητοι.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ποσά αυτά των 350 εκατ. δολαρίων επιβλήθηκαν κατ' ελάχιστον, λαμβανομένου υπόψη ότι είναι αποτέλεσμα συμβιβασμού αφού οι μητρικές εταιρείες δέχθηκαν ότι διαπράχθηκε το αδίκημα της δωροδοκίας στην Ελλάδα και ακόμη τους επιβλήθηκε επιτήρηση από τις αρμόδιες αρχές ώστε να λειτουργούν με διαφάνεια στο εξής.

Κατά την εκδίκαση αυτών των υποθέσεων μεταξύ άλλων αποκάλυφθηκε ότι κατέβαλλαν στους Έλληνες μεσάζοντες εκατομμύρια δολάρια σε εικονικές εταιρείες και μάλιστα σε ορισμένες περιπτώσεις δρούσαν και για λογαριασμό άλλης χώρας όπου καταβλήθηκε σε ένα μεσάζοντα το ποσό των έξι εκατομμυρίων δολαρίων για εξυπηρέτηση οικονομικών συμφερόντων συγκεκριμένης εταιρείας τηλεπικοινωνιών.

Ο Ο.Ο.Σ.Α. «εκφράζει την ανησυχία του για την αδράνεια των Ελληνικών Αρχών σε περιπτώσεις που Έλληνες υπήκοοι διέπραξαν το αδίκημα της δωροδοκίας αλλοδαπών δημοσίων υπαλλήλων. Παρά το

γεγονός ότι γνώριζαν τις καταγγελίες επί δύο χρόνια, όχι μόνο παρέλειψαν να κινησουν εσωτερική έρευνα παρά μόνο μετά την επιτόπια επίσκεψη το 2012 και μάλιστα τις αρχειοθέτησαν».

Η δυσμενής αυτή έκθεση του ΟΟΣΑ ήρθε να προστεθεί και σε άλλες των Διεθνών Οργανισμών, όπως είναι το Συμβούλιο της Ευρώπης (GRECO), που κατατάσσει την Ελλάδα ως προς τη διαφθορά στη χειρότερη βαθμίδα και έχει θέσει τη χώρα μας σε επιτήρηση. Πρόκειται για εξελίξεις που ρίχνουν βαριά τη σκιά τους σε μία περίοδο μεγάλης κρίσης που διέρχεται η πατρίδα μας. Είναι προφανές ότι πρόκειται για κυκλώματα διαφθοράς, εκμαυλισμού και αθέμιτου ανταγωνισμού που συνέβαλαν ώστε να οδηγηθεί η χώρα στη χρεοκοπία και την εθνική ταπείνωση.

Οι Έλληνες φορολογούμενοι απευθύνονται στη Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και θέλουν να πληροφορηθούν ποιοι συμμετείχαν στα κυκλώματα ως μεσάζοντες, ποιοι οι τελικοί αποδέκτες, πόσα χρήματα καταχράστηκαν, ποια τα ποσά που ζημιώθηκε το Ελληνικό Δημόσιο. Ακόμη σε ποιες ενέργειες έχουν προβεί οι δικαστικές αρχές της χώρας μας που είχαν ενημερωθεί από τις υπηρεσίες των Η.Π.Α., ή σε ποιες προτίθενται να προβούν.

Τις ανακοινώσεις των καταδικαστικών αποφάσεων των δικαστηρίων των Η.Π.Α. για δωροδοκία πολυεθνικών εταιρειών στην Ελλάδα που έγινε αποδέκτης η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων διαβίβασε με έγγραφό της στον Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος κ. Γρ. Πεπόνη στις 12-10-2012, επισημαίνοντας ότι: «οι αποστολείς των στοιχείων θέλουν να πληροφορηθούν αν οι Ελληνικές Αρχές είναι ενήμερες για τη δράση αυτών των κυκλωμάτων, σε ποιες ενέργειες έχουν προβεί οι δικαστικές αρχές της χώρας μας, σε ποιες προτίθενται να προβούν για την καταβολή στο Ελληνικό Δημόσιο των ποσών που καταχράστηκαν, ποιες ποινικές κυρώσεις

αλλά και διοικητικές επεβλήθησαν σε όσους κατείχαν θέσεις του Δημοσίου».

Η Γενική Γραμματεία Διαφάνειας δεν περιορίστηκε μόνο στη διαβίβαση των φακέλων στον αρμόδιο εισαγγελέα αλλά προχώρησε στη σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής προκειμένου να επεξεργασθούν και να συντάξουν νομοσχέδιο για τον εξορθολογισμό των κειμένων διατάξεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς αλλά και όλων εκείνων σχετικά με τη δωροδοκία στο πλαίσιο που απορρέουν από τις υποχρεώσεις έναντι του Ο.Ο.Σ.Α. και άλλων Διεθνών Οργανισμών. Αυτό το νομοθετικό έργο ολοκληρώθηκε και οδεύει προς τη Βουλή για ψήφιση.

Έτσι φτάσαμε στη χρεοκοπία

Επιλέγησαν οι περιπτώσεις αυτές διαφθοράς γιατί είναι εκείνες που προκάλεσαν τις μεγαλύτερες απώλειες εσόδων για την Εθνική οικονομία.

Κατά τους πλέον μετριοπαθείς υπολογισμούς οι απώλειες αυτές ανέρχονται σε περισσότερα από 12 δις € το χρόνο.

Εάν ληφθεί υπόψη ότι είναι πολυετής η δράση τους γίνεται αντιληπτό ότι εάν είχαν αντιμετωπισθεί τα φαινόμενα αυτά δεν θα είχαμε χρεοκοπήσει σε αυτό το βαθμό και τουλάχιστον δεν θα χρειαζόταν περικοπές μισθών και συντάξεων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Ε. Οικονομικός απολογισμός

πεπραγμένα 2012-2013

Οικονομικός απολογισμός

Για τις δράσεις της Γενικής Γραμματείας Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που αναφέρονται στον απολογισμό 2012-2013, βάσει των στοιχείων των οικονομικών υπηρεσιών του ΥΔΔΑΔ, τα συνολικά ποσά που δαπανήθηκαν ανέρχονται σε

1.342 Ευρώ

